

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

โมณศรี สุขคง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กันยายน 2559

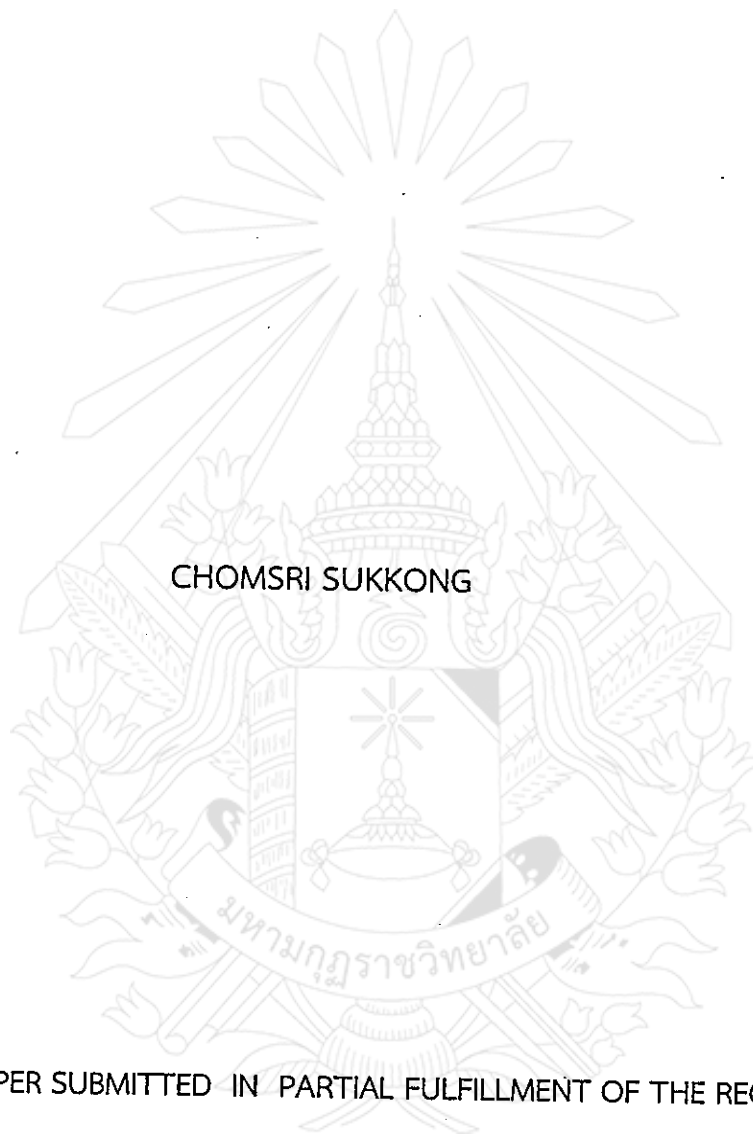
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กันยายน ๒๕๕๙
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

PEOPLE'S OPINION TOWARDS MANAGEMENT BASED ON GOOD
GOVERNANCE OF NAKHONSITHAMMARAT CITY MUNICIPALITY,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCES

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

SEPTEMBER 2016

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณาสารนิพนธ์
ของ โฉมศรี สุขคง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์กณ หนูทองแก้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตริ์ทรัพย์)

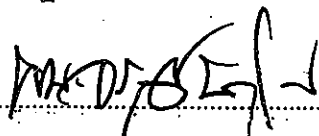
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย ท้าวมิตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รงค์ บุญสายขวัญ)

..... กรรมการ
(ดร.ปัทมพงศ์ วงศ์นาศรี)

คณะสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(พระมหาอรุณ ปถมนารุโณ)

วันที่ 13 เดือน กันยายน พ.ศ. 2559

๕๗๒๐๖๕๐๓๓๑๐๐๕ : สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง ; ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : การบริหารงาน / หลักธรรมาภิบาล / ความคิดเห็นของประชาชน

โฉมศรี สุขคง : ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช (PEOPLE'S OPINION TOWARDS MANAGEMENT BASED ON GOOD GOVERNANCE OF NAKHON SI THAMMARAT CITY MUNICIPALITY, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษา, รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม. ๑๗๕ หน้า ปี พ.ศ. 2559

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๗๒ คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๔ คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

๒) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความถึมากที่สุด คือ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบ และเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้านหลักความคุ้มค่า คือ จัดโครงการรณรงค์ช่วยกันประหยัดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ และด้านหลักนิติธรรม คือ การปกครองควรยึดตามกรอบระเบียบของเทศบาลและมีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน

5720650331005 : MAJOR : GOVERNMENT : M.Pol.Sc. (MASTER OF POLITICAL SCIENCES)

KEYWORDS : MANAGEMENT / GOOD GOVERNANCE / PEOPLE'S OPINION

CHOMSRI SUKKHONG : PEOPLE'S OPINION TOWARDS MANAGEMENT BASED ON GOOD GOVERNANCE OF NAKHON SI THAMMARAT CITY MUNICIPALITY, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE : ASSOC.PROF.DR.KANTAPHON NUTHONGKAEW, ADVISOR, ASSOC.PROF.DR. DETCHAT TREESAP, CO-ADVISOR. 175 PP. B.E. 2559 (2016)

The objectives of this thematic paper were as follows 1). To study the people's opinion, towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province. 2). To compare on the people's opinion towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently and 3). To study the suggestions on the way to promote on people's opinion towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province. The population were the people who live in of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province for 129,972 persons, sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 384 persons, the instrument for data collection was questionnaire both closed and open ended questions, data analysis by package computer program, the statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and to test the difference mean in each pair by LSD method.

The findings were as follows.

1) The people's opinion, towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province by overview was at more level for all aspects when considered in each aspect found that the aspect of lawfulness was the highest mean, and followed up the aspect of virtue and the aspect of responsibility was the lowest mean respectively, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that by including was at more level.

2) The comparative results on people's opinion, towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that there were not different as statistically significance at .05.

3) The suggestions on the way to promote of people's opinion, towards management based on good governance of Nakhon Si Thammarat city municipality, Nakhon Si Thammarat province found that the aspect of responsibility was the highest frequency i.e. there should determine the respondent for looking after community and people's problem as continually, the aspect of valuable i.e. there should arrange for natural resource safe in limitation and the aspect of lawfulness i.e. ruling should follow the orders of municipality based on mercy and justice for all.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระเทพวินยาภรณ์ รองเจ้าคณะภาค ๑๖-๑๗-๑๘ ธรรมยุต พระราชบัณฑิต อธิการบดี พระศรีธรรมประสาธน์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช พระมหาอรุณ ปญฺญารุโณ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระมหาบุญศรี ปญฺญาวุฑฺฒิ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย ท้าวมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ส่งศรี ชมภูวงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลา ในการชี้แนะแนวทางตลอดจนการตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กัณตภน หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่าน ดร.สุภาพ เต็มรัตน์ ดร.สุปรีชา ชำนาญพุดิพร และ ผศ.เชาว์วิศ เสนพงศ์ ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และกรุณาให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราชทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือในด้านเอกสารการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองทุกท่าน ที่กรุณาให้กำลังใจรวมทั้งความห่วงใยที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ ผศ.เชาว์วิศ เสนพงศ์ นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช และประชาชนทุกคน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้แต่บิดามารดา และครู - อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจน ผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

โถมศรี สุขคง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	๑๙
๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๒๗
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับพุทธวิธีการบริหาร	๔๑
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ	๔๗
๒.๖ บริบทพื้นที่	๕๓
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๖
๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๐
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๐
๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๖๐
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๖๒
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๒
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๓
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๔
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๙
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๙
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๗๒
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	๗๙
ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชนของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน	๘๘
ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๑๒๔

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
๕.๑	สรุปผลการวิจัย
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย
๕.๓	ข้อเสนอแนะ
๕.๓.๑	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
๕.๓.๒	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
ภาคผนวก ง	แบบสอบถาม และค่า IOC
ภาคผนวก จ	ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเคิร์ชชีและมอร์แกน
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชน	๖๑
๔.๑	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	๖๙
๔.๒	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	๖๙
๔.๓	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๐
๔.๔	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	๗๐
๔.๕	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๗๑
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม	๗๒
๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม	๗๓
๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก คุณธรรม	๗๔
๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ โปร่งใส	๗๕
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการ มีส่วนร่วม	๗๖
๔.๑๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ รับผิดชอบ	๗๗
๔.๑๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า	๗๘
๔.๑๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตาม เพศ	๗๙

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ	๘๐
๔.๑๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๒
๔.๑๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๘๔
๔.๑๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๘๖
๔.๑๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามเพศ	๘๘
๔.๑๙	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีเพศต่างกัน	๘๘
๔.๒๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามเพศ	๘๙
๔.๒๑	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีเพศต่างกัน	๘๙
๔.๒๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามเพศ	๙๐
๔.๒๓	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีเพศต่างกัน	๙๐

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ	๕๑
๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีเพศต่างกัน	๕๑
๔.๒๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ร่วม จำแนกตามเพศ	๕๒
๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีเพศต่างกัน	๕๒
๔.๒๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ	๕๓
๔.๒๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีเพศต่างกัน	๕๓
๔.๓๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ	๕๔
๔.๓๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีเพศต่างกัน	๕๔
๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามเพศ	๘๘
๔.๑๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีเพศต่างกัน	๘๘
๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามเพศ	๘๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๑	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีเพศต่างกัน	๘๙
๔.๒๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามเพศ	๙๐
๔.๒๓	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีเพศต่างกัน	๙๐
๔.๒๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ โปร่งใส จำแนกตามเพศ	๙๑
๔.๒๕	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีเพศต่างกัน	๙๑
๔.๒๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วน ร่วม จำแนกตามเพศ	๙๒
๔.๒๗	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีเพศต่างกัน	๙๒
๔.๒๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ รับผิดชอบ จำแนกตามเพศ	๙๓
๔.๒๙	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีเพศต่างกัน	๙๓
๔.๓๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ	๙๔
๔.๓๑	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีเพศต่างกัน	๙๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๓๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ	๕๕
๔.๓๓	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน	๕๕
๔.๓๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ	๕๖
๔.๓๕	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีอายุต่างกัน	๕๖
๔.๓๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ	๕๗
๔.๓๗	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีอายุต่างกัน	๕๗
๔.๓๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ	๕๘
๔.๓๙	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีอายุต่างกัน	๕๘
๔.๔๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ	๕๙
๔.๔๑	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีอายุต่างกัน	๕๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๔๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ	๑๐๐
๔.๔๓	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีอายุต่างกัน	๑๐๐
๔.๔๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ	๑๐๑
๔.๔๕	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีอายุต่างกัน	๑๐๑
๔.๔๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๒
๔.๔๗	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	๑๐๒
๔.๔๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๓
๔.๔๙	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	๑๐๓
๔.๕๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๕๑	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน	๑๐๔
๔.๕๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ โปร่งใส จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๕
๔.๕๓	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน	๑๐๕
๔.๕๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วน ร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๖
๔.๕๕	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน	๑๐๖
๔.๕๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ รับผิดชอบ จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๗
๔.๕๗	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ระดับการศึกษาต่างกัน	๑๐๗
๔.๕๘	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นที่มีต่อ การบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก ความรับผิดชอบต่อ จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๘
๔.๕๙	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๖๐	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน	๑๐๙
๔.๖๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตาม อาชีพ	๑๑๐
๔.๖๒	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน	๑๑๐
๔.๖๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอาชีพ	๑๑๑
๔.๖๔	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีอาชีพ ต่างกัน	๑๑๑
๔.๖๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอาชีพ	๑๑๒
๔.๖๖	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีอาชีพ ต่างกัน	๑๑๒
๔.๖๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ โปร่งใส จำแนกตามอาชีพ	๑๑๓
๔.๖๘	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีอาชีพ ต่างกัน	๑๑๓
๔.๖๙	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ร่วม จำแนกตามอาชีพ	๑๑๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๗๐	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีอาชีพ ต่างกัน	๑๑๔
๔.๗๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความ รับผิดชอบ จำแนกตามอาชีพ	๑๑๕
๔.๗๒	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ อาชีพต่างกัน	๑๑๕
๔.๗๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอาชีพ	๑๑๖
๔.๗๔	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีอาชีพ ต่างกัน	๑๑๖
๔.๗๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน	๑๑๗
๔.๗๖	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน	๑๑๗
๔.๗๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๑๘
๔.๗๘	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีรายได้ต่อ เดือนต่างกัน	๑๑๘

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๗๙	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๑๙
๔.๘๐	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๑๑๙
๔.๘๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๒๐
๔.๘๒	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๑๒๐
๔.๘๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๒๑
๔.๘๔	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลัก การมีส่วนร่วม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๑๒๑
๔.๘๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๒๒
๔.๘๖	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๑๒๒
๔.๘๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๒๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๘๘	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๑๒๓
๔.๘๙	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๑๒๔

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
๒.๑	๒๑
๒.๒	๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เริ่มโครงการจัดตั้งเทศบาลแต่มีเหตุการณ์จำเป็นต้องระงับไป เมื่อมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๓๗๖ ทำให้มีเทศบาลเกิดขึ้นนับแต่นั้นเป็นต้นมา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ ขึ้น เป็นผลให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น เพื่อให้การปกครองระดับตำบลที่มีความเจริญ มีรายได้ ได้มีการปกครองตนเองเกิดขึ้นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของตำบล โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นหน่วยงานที่สะท้อนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย กำลังถูกสังคมเปลี่ยนประเด็นความสนใจจากมิติทางการเมืองในอดีตมาสู่มิติทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นคือการเปลี่ยนจากข้อถกเถียงเชิงอุดมการณ์ทางการเมือง เกี่ยวกับความจำเป็นหรือบทบาทของการปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาประชาธิปไตยมาเป็นคำถามเกี่ยวกับความสามารถทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด (การปกครองท้องถิ่นไทย, ๒๕๔๘, หน้า ๒๘)

เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลัก นิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า บริหารงานของเทศบาลนครศรีธรรมราช และการกระจายอำนาจการ

ปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้แก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (Political Participation) หรือที่เรียกกันว่า ปกครองตนเอง (Local Self Government) ตามระบบประชาธิปไตย เทศบาลนครจึงเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวคือ มีสมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในเขต มีนายกเทศมนตรีที่ได้มาจากเลือกตั้งจะประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

อย่างไรก็ตาม ในการบริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีหน้าที่ในการดูแลเรื่องความสะอาด ถนน ความสะอาดชุมชน ตำบล งานบำรุง งานซ่อมแซม ควบคุมกองงานซ่อมแซมรักษา ดูแลรักษาสาธารณูปโภค งานสุขาภิบาล (ขยะมูลฝอย) รวมไปถึงการดูแลในเรื่องสวัสดิการประชาชน (ความช่วยเหลือด้านข้อมูลทะเบียนราษฎร) ตามอย่างรูปแบบเดียวกับ กทม.มิเกี่ยวกับการพัฒนาปกครองท้องถิ่น แก้ปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่ในการบริหารงานหลายปีที่ผ่านมาได้พบปัญหาว่า สมาชิกสภาและผู้บริหารของเทศบาล ยังขาดความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆ ว่าจะดำเนินการอย่างไรหรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะในการปฏิบัติตามหน้าที่ ขาดคู่มือแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และปฏิบัติได้ บริหารงานไม่เป็นไปตามแผนพัฒนา บริหารตามใจตัวเองและพวกพ้อง ไม่ยึดกฎระเบียบและข้อบังคับ อีกทั้งยังเกิดการบริหารงานอย่างไม่โปร่งใสในหลายโครงการ แสดงให้เห็นถึงการขาดคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งทุกองค์กรกำลังประสบปัญหาอยู่ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบติดตามการทำงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ยังคงต้องปรับปรุงแก้ไขพัฒนาอีก

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการบริหารงานของเทศบาลฯ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลว่าจะดำเนินการมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ยั่งยืนและสอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๓.๒ ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๓.๓ ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๓.๔ ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๓.๕ ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๓๒ คน (สถิติ ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๘)

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ดังนี้

- ด้านหลักนิติธรรม
- ด้านหลักคุณธรรม
- ด้านหลักความโปร่งใส
- ด้านหลักการมีส่วนร่วม

- ด้านหลักความรับผิดชอบ
- ด้านหลักความคุ้มค่า

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

ได้แก่ สถานที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๑.๕.๔ ทำให้สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์โดย นำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตามทัศนะของประชาชน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารเทศบาลนครนครศรีธรรมราชให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกความเชื่อและการตัดสินใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัย ความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับด้านต่างๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกเพื่อการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพโดยมีแผนปฏิบัติงาน ปฏิบัติการ นิเทศติดตาม และตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการพื้นฐาน ๖ ประการตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ

หลักนิติธรรม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมายกฎข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และชุมชนยอมปฏิบัติตามกฎหมาย

หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

หลักความโปร่งใส หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดย ถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๓๘

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ได้แก่ การตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล และ กล้ายอมรับผลการกระทำ

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้างที่มุ่งให้เกิดการประหยัดมีการจัดลำดับขั้นการดำเนินงาน การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

เทศบาล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไปและมีรายได้พอเพียงต่อการให้บริการสาธารณะตามหน้าที่กฎหมายบัญญัติไว้

คณะผู้บริหารเทศบาลนคร หมายถึง นายกเทศมนตรีทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลที่มีสมาชิกจำนวน ๒๔ คน มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตเทศบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรในเขตเทศบาลและมีรองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี นอกจากนี้ยังมีสำนักงานเทศบาลนครซึ่งมีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้าพนักงานเทศบาลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการและหน่วยงานให้บริการประชาชนภายใต้การบังคับบัญชาของนายกเทศมนตรี

นายกเทศมนตรี หมายถึง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตเทศบาลนคร มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง คือ ๑) อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี, ๒) อายุ ๓๑ - ๔๕ ปี, ๓) อายุ ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๔) อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ ๑) ระดับประถมศึกษา, ๒) ระดับมัธยมศึกษา/ปวช., ๓) ระดับอนุปริญญา/ปวส. และ ๔) ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม, ๒) กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ๓) กลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ ๔) อาชีพรับจ้างทั่วไป

รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ คือ ๑) ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๒) ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๓) ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๔) ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับพุทธวิธีการบริหาร
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ
- ๒.๖ บริบทของพื้นที่
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

๒.๑.๑ ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่มีมาแต่โบราณกาล นับแต่สมัยเพลโต (Plato) และ อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์หลายท่านได้พยายามค้นหาหารูปแบบการปกครองที่ดี แต่ก็ยังไม่ได้ความหมายและขอบเขตที่ชัดเจน อาจกล่าวได้ว่ารูปแบบและวิวัฒนาการรูปแบบธรรมาภิบาลที่ดีที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อมีการค้นหาหารูปแบบการปกครองที่สามารถนำประเทศไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยตะวันตกของประเทศที่ได้รับการปลดปล่อยจากอาณานิคมและสามารถฟื้นฟูประเทศจากความเสียหายหลังสงคราม ซึ่งต่อมาระบบการปกครองดังกล่าว ผสมผสานกับระบบราชการเวเบอร์ (Weberian) ได้ถูกนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งลักษณะของระบบดังกล่าวเป็นการปกครองที่มีโครงสร้างเป็นลำดับชั้น มีการเมืองที่เป็นกลาง มีเป้าหมายที่ปฏิบัติได้ และมีการประสมประสานของระบบคุณธรรม อย่างไรก็ตามรูปแบบของ เวเบอร์ (Weberian) ยากที่จะนำไปประยุกต์ใช้และสานต่อ เนื่องจากการขยายตัวของระบบราชการทำให้ยากต่อการจัดการ ขาดความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก นอกจากนี้โครงสร้างระบบราชการทำให้การปกครองบ้านเมืองขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และยิ่งก่อให้เกิดช่องทางการบิดเบือนการใช้

อำนาจและการคอร์รัปชัน ในช่วงต้นพ.ศ. ๒๕๒๓ นักวิชาการส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องว่า แนวทางการบริหารภาครัฐที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปและการปรับปรุงรูปแบบของการปกครองใหม่ ในช่วงดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนนานาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดี หรือที่เรียกกันว่า Good Governance หรือธรรมาภิบาล

ดังนั้น แนวคิดธรรมาภิบาลจึงไม่ใช่เรื่องใหม่แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการพลเรือน, ๒๕๔๒ หน้า ๑)

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้แพร่หลาย ภายหลังจากใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และหลังจากวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ทั้งนี้เนื่องจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศ (IMF) ที่ระบุให้รัฐบาลไทยให้คำ มั่นสัญญาว่าจะสร้าง Good Governance ให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรัฐบาลในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นความจำเป็น ที่ประชาชนชาติต้องมีการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้ทันสถานการณ์ รัฐบาลได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ในการดำเนินการค้นคว้า วิจัย เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสม ได้มีการระดมแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศไทยในระยะสั้นและระยะยาวให้ยั่งยืน ซึ่งคณะทำงานดังกล่าว ได้จัดเอกสารข้อเสนอเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลไทยและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ระดมแนวคิดในประเทศไทยหลายสาขาที่อาสาสมัครมาร่วมทำงาน และคณะทำงานได้จัดทำเอกสารข้อเสนอเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลไทย เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการการพลเรือน จัดทำบันทึกข้อกำหนดเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ โดยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในระเบียบดังกล่าวเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่มตอนที่ ๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามภาษาไทย เป็นแนวคิดที่ได้มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางหลังจากมีเหตุการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจในประเทศไทย และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแนวคิดเรื่องการจัดการปกครองและการจัดการปกครองที่ตื้นนั้นได้รับการรณรงค์อย่างมากโดยสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระดับโลก (พหุติสถาน ชุมพล, ๒๕๕๖, หน้า ๑๓๐) และดังที่ทราบแล้วว่าแนวคิดนี้ได้มีการค้นพบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ แต่ถึงกระนั้นก็ได้มีการนำคำว่า Good governance มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าคำว่า Good governance เพิ่งมีการนำมาใช้อย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังเมื่อไม่นานนี้เอง ดังที่ อรพินท์ ส孚โชคชัย กล่าวถึงการพัฒนาการของการใช้คำ Good governance ไว้ว่าคำว่า Good governance เพิ่งปรากฏและมีการใช้ในวงการของนักวิชาการที่สนใจการพัฒนาการและการปกครองของสังคมเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนคำว่า Governance นั้นได้ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมและมีผู้ใช้กันมานานแล้วโดยพจนานุกรมได้ให้ความหมายคำว่า Governance ดังนี้ Governance means

๑. The act, process, or power of governing ; government,

๒. The state of being governed ซึ่งแปลกันตรง ๆ ก็หมายถึง การกระทำ กระบวนการ หรืออำนาจในการบริหารการปกครอง ซึ่งเมื่อใช้กับรัฐก็น่าจะมีความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่า ภาครัฐ (State) ซึ่งอาจจะหมายถึงทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civil service) (พหุติสถาน ชุมพล, ๒๕๕๖ หน้า ๑๓๐)

แนวคิดเรื่อง Good governance หรือหลักธรรมาภิบาลสากลนี้ จึงยังเป็นแนวคิดที่ใหม่ และจากการอ้างอิงข้อมูลจากองค์กรบางองค์กรพบว่าเพิ่งมีการใช้ครั้งแรกของธนาคารโลกเมื่อปี ๑๙๘๙ ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa : From Crisis to Sustainable Growth ซึ่งเป็นรายงานของธนาคารโลกในยุคแรกที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี Good governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ถึงกระนั้นก็ตามธนาคารโลกเองก็ได้มีการพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร ฝ่ายองค์กรที่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้อย่างจริงจังอีกทั้งได้เป็นแกนนำในการผลักดันแนวคิดและสร้างความยอมรับร่วมกันในระดับโลกว่ากลไกประชารัฐที่ดีการพัฒนาคนที่ยั่งยืนเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ กลไกประชารัฐเป็นรากฐานที่ทำให้คนในสังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (อรพินท์ ส孚โชคชัย, หน้า ๓) คือ องค์กรพัฒนาแห่งประชาชาติ (United Nations Development Programme, (UNDP) โดยที่ UNDP ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปศึกษาวิเคราะห์และได้อธิบายรายละเอียดไว้ในเอกสารนโยบายเรื่อง Governance for Sustainable Human Development ดังที่ อรพินท์ ส孚โชคชัย อธิบายไว้

สรุปได้ว่าเป็นแนวทางการบริหารงานของภาครัฐเพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาคนที่ยั่งยืนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของชาติ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

๒.๑.๒ ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล เป็นคำที่ประกอบด้วยศัพท์ ๒ ศัพท์ด้วยกัน คือ ธรรม กับ อภิบาลความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายว่าธรรม หมายถึง ความยุติธรรม, ความถูกต้อง, กฎ, กฎเกณฑ์, กฎหมาย, สิ่งดีงาม อภิบาล หมายถึง การดูแล การปกครอง การบริหาร การปกป้อง การสร้างภูมิคุ้มกันบำรุงรักษา ปกครอง ปกป้อง หรือคุ้มครองธนาคารโลก (World Bank) อังใน นฤมล ทับจุมพล ได้ให้ความหมายธรรมาภิบาลว่า เป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมืองโดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายที่อิสระ ระบบราชการมีฝ่ายนิติบัญญัติและสื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้ (นฤมล ทับจุมพล, ๒๕๔๑, หน้า ๑๕)

ธรรมาภิบาล (Good governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (๒๕๔๑, หน้า ๑๒๓) ให้ความหมายว่า Good Governance เป็นการปกครองที่ดีโดยรัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก รัฐและรัฐบาลมีระบบและการใช้กฎหมายที่ยุติธรรม มีความรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความคงเส้นคงวา สามารถตรวจสอบได้

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (๒๕๔๑, หน้า ๒๓) ให้ความหมายว่า ธรรมรัฐ คือ การวางกรอบการทำงานในระบบราชการ เพื่อให้เกิดระบบที่ดีเอื้อต่อคนดีให้อยู่ในระบบที่ดี และไม่ให้คนเลวดำรงตำแหน่งที่ดีในวงราชการ ซึ่งคือเป้าหมายสำคัญของการปฏิบัตินิติราชการ ธรรมรัฐจะเป็นตัวเชื่อมให้สังคมที่มีการแยกส่วนทั้งภาครัฐบาล เอกชน ประชาชน และองค์กรเอกชนเกิดความสัมพันธ์กันทุกส่วนให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อเป็นการตอบสนองต่อสังคม

ธีรยุทธ บุญมี (๒๕๔๑, หน้า ๕๒) ชี้ว่า ความคิดธรรมรัฐเป็นการมอบอำนาจการเมืองการปกครองแบบใหม่ที่แข็งทื่อตายตัว แต่ให้ปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชนและให้มีลักษณะแยกย่อยมากขึ้นแนวคิดธรรมรัฐ คือการเป็นหุ้นส่วนกันในการบริหารและการปกครองโดยรัฐ ประชาชนและเอกชน ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี ซึ่งแนวคิดนี้เกิดจากการที่ประชาชนเห็นว่า ระบบราชการที่ล่าช้าหลังทุกส่วนต้องการการปฏิรูปต้องมี

การปรับโครงสร้างราชการให้ดีขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และประชาชนต้องการให้มีการตรวจสอบโดยสื่อมวลชนและนักวิชาการ ในการสร้างธรรมาภิบาลและอธิบายว่า ธรรมรัฐ คือกระบวนการความสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคมภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ มีความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้องการที่จะสร้าง ธรรมาภิบาลในสังคมไทยได้นั้น ต้องปฏิรูประบบ ๔ ส่วน คือ ปฏิรูปภาคราชการภาคธุรกิจเอกชน ภาคเศรษฐกิจสังคม และปฏิรูปกฎหมาย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (๒๕๔๒, หน้า ๑๖๔) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึงระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศเพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล (๒๕๔๙, หน้า ๓) ได้เขียนหนังสือเรื่องธรรมาภิบาล กับสังคมไทย มีใจความตอนหนึ่งว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึงการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมการเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

ประมวล รุจเสรี (๒๕๔๑, หน้า ๙๘) ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล คือ วิธีที่จะทำให้รัฐกับประชาคม รัฐกับสังคม หรือรัฐกับชุมชนนั้นมีรูปแบบความสัมพันธ์ มีการปฏิบัติต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชน

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (๒๕๕๐, หน้า ๖) ได้พูดถึงธรรมาภิบาลในหัวข้อเรื่องพระพุทธศาสนากับหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาลต้องมีองค์ประกอบ ๓ ด้าน คือ

๑. ธรรมาภิบาลด้านธุรกิจคือ Economic good governance, ประเทศไทยเศรษฐกิจตกต่ำในปี พ.ศ.๒๕๔๐ เพราะมีปัญหาด้านเศรษฐกิจเรียกว่า ธรรมาภิบาลด้านธุรกิจบกพร่อง

๒. ธรรมาภิบาลด้านการเมือง คือ Political good governance, การเมืองลุ่มๆดอนๆ ปัญหากฎหมายรัฐธรรมนูญใช้ไม่ต่อเนื่องเรียกว่าธรรมาภิบาลด้านการเมืองบกพร่อง

๓. ธรรมาภิบาลด้านราชการ คือ Bureaucracy good governance, พัฒนาประเทศที่ไร้อำนาจปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น เราไม่ต้องพูดมากู้กันดีด้านราชการ เรียกว่า ธรรมาภิบาลด้านราชการบกพร่อง ทั้ง ๓ ด้านนี้หมายถึง Processes ของการตัดสินใจที่ดีเป็นกระบวนการของการตัดสินใจหรืออำนาจสั่งการที่ดีจะเป็น Good governance คือต้องมีธรรมาภิบาลประกอบ

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล) (๒๕๔๘, หน้า ๑๑๔) ได้เขียนหนังสือเรื่องหลักธรรมาภิบาลและประมุขศิลป์ มีใจความตอนหนึ่งว่า การปกครองการบริหารแบบบูรณาการ (Integration) ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร (CEO - Chief Executive Officer) ขององค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของทางราชการ ในส่วนกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดี องค์กรรัฐวิสาหกิจ และองค์กรธุรกิจเอกชนก็ดี องค์กรทางศาสนา และองค์กรสาธารณชนอื่นๆ ก็ดี จะให้บังเกิดผลสำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพสูง จะต้องมียุทธศาสตร์หรือหลักการที่ชื่อว่า การบริหารการปกครองที่ดี (Good Governance) นั้นประมวลรวมย่อลงใน “หลักธรรมาภิบาล”

มหาธีร์ โมฮัมหมัด อ้างถึงใน ไชยวัฒน์ คำชู (๒๕๔๘, หน้า ๒๘) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ว่าหมายถึง การใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของชาติบ้านเมือง และหมายรวมถึง กระบวนการ ความสัมพันธ์ และสถาบันต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน ซึ่งประชาชนพลเมืองใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางในการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับชีวิตประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบร่วม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างหลัก ธรรมาภิบาล อันได้แก่

๑. การรับผิดชอบ
๒. ความโปร่งใส
๓. การปราบปรามทุจริตและการประพฤติมิชอบ
๔. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๕. กรอบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

วรภัทร โตธนะเกษม (๒๕๔๒, หน้า ๓๓) อธิบายว่า Good governance หมายถึงการกำกับดูแลที่ดีหรือหมายถึงการใช้สิทธิของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร โดยหัวใจของธรรมาภิบาลคือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ (Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า Good political governance เป็นเจ้าของคือประชาชน ซึ่งใช้สิทธิของตนเองเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาเพื่อกำกับดูแลผู้บริหารคือรัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในภาคเอกชนเรียกว่า Good corporate governance ผู้เป็นเจ้าของคือ ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการบริษัทเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายคัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทไปตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น

ไพโรจน์ พรหมสาสน์ (๒๕๔๑, หน้า ๑๕ - ๑๙) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการบริหารการปกครองที่มีการจัดสรรและบริหารจัดการทรัพยากร ในการตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยการบริหารการปกครองที่ดีนั้นจะมีลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation)

โปร่งใส(transparency) เสมอภาค (Equity) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นธรรม (Rule of law) และรับผิดชอบต่อประชาชน (Responsiveness)

สรุปได้ว่า ธรรมนูญฉบับนี้มีความหมายตามนัยนี้ว่า “วิธีการปกครองที่ไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน อันได้แก่ความเจริญรุ่งเรืองและความผาสุกของปวงชนทั้งปวงในชาติ ” จากการศึกษาความหมายของหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลหมายถึงการบริหารงาน หรือการปกครองภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีความชอบธรรมทั้งฝ่ายผู้บริหารและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้กับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๒.๑.๓ องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

ธีรยุทธ บุญมี (๒๕๔๑, หน้า ๑๑) เป็นผู้ที่ทำให้คำว่า “ธรรมรัฐ” เป็นคำที่ใช้แทนคำว่า “Governance” โดยให้คำจำกัดความว่าหมายถึง “การปกครองประเทศที่มีการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น ทั้งยังเป็นการเปลี่ยนเป้าหมาย วิธีการทัศนคติของการบริหารของประเทศมาเน้นที่ประชาชนผู้รับบริการ เน้นความเป็นพลเมือง เน้นความเป็นชุมชน เน้นผลงานมากกว่าเน้นผู้ผลิต การจะเกิดธรรมรัฐได้ต้องมีการปฏิรูปสังคม” คำว่า “ธรรมรัฐ” จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยการเปิดแถลงข่าวเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๑ เรียกร้องให้รัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขณะนั้นสร้าง “ธรรมรัฐแห่งชาติ” หรือ Governance โดยการระดมผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำสถาบันหลักและเครือข่ายทางสังคมมาร่วมกันแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจไทย นับจากนั้นมามีการใช้คำว่าธรรมรัฐเป็นคำแปลของคำว่า “Good Governance” ในภาษาไทย ในช่วงแรกดูจะสร้างความคลุมเครือมากกว่าความกระจ่างชัด ด้วยความไม่ครอบคลุมของตัวศัพท์ที่เป็นการผสมคำว่า “ธรรม” กับคำว่า “รัฐ” และต่อมาคำว่า “ธรรมาภิบาล” ถูกบัญญัติใช้เป็นความหมายของคำว่า “Good Governance” หรือธรรมาภิบาล โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ภายหลังจากที่สถาบันฯ ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาวิกฤติ เศรษฐกิจโดยทาง TDRI ได้กำหนดเรื่อง ธรรมาภิบาลในสังคมไทยให้เป็น ๑ ใน ๔ ของหัวข้อหลักๆ และมีข้อเสนอเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของไทยออกมา โดยนิยามธรรมาภิบาลว่า หมายถึง “กฎเกณฑ์การปกครองบำรุงรักษาสังคมบ้านเมืองที่ดี” อันหมายถึงการจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริการราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรอิสระ(Independent Organizations) องค์กรภาคเอกชน ชมรม และสมาคมเพื่อกิจกรรมต่างๆ นิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (Civil Society)” (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ม.ป.ป.) ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “คุณความดี ความถูกต้อง” และ “อภิบาล” ซึ่งตรงกับรากศัพท์ภาษาอังกฤษ ประการที่สอง

“ธรรมาภิบาล” ใช้ได้ในความหมายอย่างกว้างซึ่งรวมทั้งการบริหารที่ดีขององค์การธุรกิจเอกชน (Corporate Governance) และการปกครองที่ดีของภาครัฐ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลไทยได้บัญญัติความหมายที่เป็นทางการของคำว่า “Good Governance” ว่าหมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” และให้นิยามว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ขึ้นมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตามระเบียบนี้ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล ๖ หลัก คือ (ธีระพล อรุณะภักดิ์, ๒๕๔๒, หน้า ๘ - ๑๐)

๑. หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่อำนาจอใจหรืออำนาจของบุคคล

๒. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

๓. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน

๔. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ

๕. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

๖. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยธรรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

จะเห็นได้ว่าในของประเทศไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย การนำระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารภาครัฐ และภาคเอกชนรวมถึงในแวดวงวิชาการได้ให้ความสำคัญต่อแนวคิดธรรมาภิบาลอย่างแพร่หลาย ดังนั้น การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการกำหนดหลักการพิจารณาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ (เชาวนะ ไตรมาศ, ๒๕๔๗, หน้า ๑ - ๘)

๑. หลักนิติธรรม หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๑.๑ มีกฎหมายเป็นรองรับโดยไม่ให้กฎหมายทำลายกฎหมายเอง

๑.๒ มีการบังคับใช้ได้

๑.๓ ผลการใช้กฎหมายมีความถูกต้อง โดยไม่ให้อ้างเป็นเป้าหมายของผู้ถือและใช้กฎหมายเองเหนือกว่าเป้าหมายของกฎหมาย

๒. หลักคุณธรรม หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๒.๑ มีกรอบกำหนดจรรยาบรรณที่เป็นรูปธรรม โดยไม่เพียงแต่คาดหวังเฉพาะจากจิตสำนึกในควมมีคุณธรรมที่เป็นนามธรรมเท่านั้น

๒.๒ มีมาตรการกำกับควบคุมให้ต้องยึดถือปฏิบัติตาม โดยไม่เพียงแต่พึ่งพาอาศัยเฉพาะบรรทัดฐานของข้อห้ามและความเชื่อทางศีลธรรม

๒.๓ มีมาตรฐานพิสูจน์ความผิดกำหนดความผิดและการลงโทษ โดยไม่เพียงแต่การใช้มาตรฐานทางความรู้สึกเป็นเครื่องวัดและไม่มีบทลงโทษ

๓. หลักความโปร่งใส หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๓.๑ มีการจัดโครงสร้างองค์การ การจัดการและขั้นตอนไหลเวียนของงานแบบเปิด โดยออกแบบโครงสร้างและการทำงานที่ขององค์การแบบเปิด ครอบคลุมทั้ง องค์การ

๓.๒ มีการจัดระบบงาน และข้อมูลข่าวสารแบบเปิด โดยการออกแบบระบบงานและข้อมูลข่าวสารแบบเปิดกระจายทั่วทั้งระบบ และมีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

๓.๓ มีกระบวนการทำงานและกระบวนการตัดสินใจแบบเปิด โดยการออกแบบกระบวนการทำงานและการตัดสินใจให้เป็นแบบเปิดตลอดในทุกขั้นตอนที่สำคัญ

๔. หลักการมีส่วนร่วม หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๔.๑ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นโยบาย แผนงานและงบประมาณ โดยการเข้าร่วมในมิติของข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการรับรู้

๔.๒ การเข้าถึงการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ โดยการเข้าร่วมในมิติของการตกลงใจ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการกระทำหรือการปฏิบัติการ

๔.๓ การเข้าถึงการกำกับควบคุมผลกระทบ มาตรฐาน เป้าหมาย และผลกระทบ โดยการเข้าร่วมในมิติของการคาดหวังผลซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์

๕. หลักความรับผิดชอบ รับการตรวจสอบสาธารณะ มีหลักประกันสามารถตรวจสอบได้ หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๕.๑ มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานที่ชัดเจนเป็นพันธะสัญญาโดยวางกรอบความรับผิดชอบต่อผู้มีขอบเขตชัดเจนและมีข้อมูลพื้นที่แน่นอน

๕.๒ มีมาตรการกำกับควบคุมที่แน่นอนสม่ำเสมอ โดยสามารถรักษากรอบที่กำหนดไว้ให้ดำเนินอย่างต่อเนื่องได้

๕.๓ มีการติดตามประเมินวัดผลที่ต่อเนื่องและน่าเชื่อถือ โดยรักษามาตรฐานไว้ให้อยู่ในกรอบที่ยอมรับได้

๖. หลักความคุ้มค่าหรือหลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักการที่ควรพิจารณา คือ

๖.๑ มีการเพิ่มความสามารถในการทำงาน โดยให้มีการเพิ่มในเรื่องของความสามารถมีส่วนที่มากกว่าการเพิ่มของต้นทุนที่เป็นมูลค่าและเป็นคุณค่า

๖.๒ มีการวัดการสร้างความสามารถและศักยภาพการทำงาน เพื่อผลิตผลโดยให้การเพิ่มของผลิตผลมีส่วนที่ผันไปในทางบวกตามต้นทุนในการเพิ่มความสามารถ

๖.๓ มีการวัดเพิ่มผลิตผลการทำงาน การควบคุมความเสี่ยงและการลดความสูญเสียเพื่อเพิ่มมูลค่าและประโยชน์ที่ได้

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (๒๕๔๔, หน้า ๔๙) กล่าวว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปเป็นแนวทางการปฏิรูปการบริหารการปกครองของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ เป็นการส่งสัญญาณว่าประเทศไทยมีการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และอธิบายองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ ดังนี้

๑. ความชอบธรรม (Legitimacy) ซึ่งมีความหมายรวมถึง หลักนิติธรรม (rule of law) และความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรม (independence of judiciary) ได้แก่ การทำให้กฎหมายเป็นบรรทัดฐานและทุกคนเคารพกฎหมาย โดยกรอบกฎหมายที่ใช้ในประเทศต้องมีความยุติธรรมและบังคับใช้กับคนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

๒. ความโปร่งใส (Transparency) เป็นการพิจารณาที่เปิดเผยมูลเหตุเกี่ยวกับนโยบายกระบวนการทำงาน กฎกติกา และความตั้งใจจริงในการบริหารงานของหน่วยงาน ต่อสาธารณชน มี

ความอิสระในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งทางเศรษฐกิจ การค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่เผยแพร่ต้องมีความทันสมัย

๓. ความรับผิดชอบและการตรวจสอบได้ (Accountability) การตัดสินใจใด ๆ ต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำกับสาธารณชน หรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับหน่วยงาน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก มีจิตใจเสียสละ และเห็นคุณค่าสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่

๔. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) กระบวนการและสถาบันของรัฐสามารถจัดสรรและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมโดยรวม รวมถึงการทำงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๕. การมีส่วนร่วม (Participation) หลักธรรมาภิบาลขึ้นอยู่กับพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนหมายรวมถึง คนไทยทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ต้องรู้จักสิทธิและการใช้สิทธิ ต้องตื่นตัวกระตือรือร้นที่จะรับรู้ ตรวจสอบกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนอื่น สร้างภาคประชาชนและสังคมที่เข้มแข็ง มีทัศนคติต่อส่วนรวมที่ถูกต้อง และมีคุณธรรม

สถาบันราชประชาสมาสัย (๒๕๔๙, หน้า ๖) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง ขบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นในสถาบันฯ เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคน งานที่ได้รับคำสั่งให้ทำ หรืองานที่ร่วมกันทำจะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ๖ หลักคือ

๑. หลักนิติธรรม เคารพ และปฏิบัติตามกติกา ระเบียบแบบแผนและกฎหมายต่าง ๆ โดยไม่ละเมิดอย่างตั้งใจหรือจงใจหลีกเลี่ยงหรือไม่ตั้งใจเพราะไม่รู้ ฉะนั้นถ้าไม่แน่ใจต้องศึกษาก่อนว่าจะผิดหลักนิติธรรมหรือไม่ก่อนที่จะทำลงไป

๒. หลักคุณธรรม ในหลายแง่มุม เช่นเมตตาธรรม คือความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขจริยธรรม ทำอะไรให้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน กตัญญูกตเวทิตา การรู้จักบุญคุณและคิดจะตอบแทน หิริโอตตัปปะ การรู้จักละอาย และเกรงกลัวบาปกรรมไม่ดี โดยการมีคุณธรรมจะช่วยยกคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

๓. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกเรื่องราวในการทำงานตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ตอบข้อสงสัยได้ชัดเจนทุกคำถาม

๔. การมีส่วนร่วม พึงระลึกไว้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของสถาบันฯ นอกเหนือจากงานในหน้าที่แล้ว กิจกรรมอื่นที่มีผลต่อสถาบันฯ จะต้องร่วมมือ อะไรที่มีต้องทักท้วง

๕. ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่ทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบันฯ ถ้าติอยู่แล้วให้ตียิ่งขึ้น ถ้าผิดพลาดบกพร่องต้องช่วยกันแก้ไขไม่วางเฉย

๖. ความคุ้มค่า ทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรมที่สัมผัสจับต้องมองเห็นได้หรือรู้สึกคุ้มค่าหรือไม่คุ้มค่า ถ้าทำตามหลักข้างต้นทั้ง ๕ มาครบถ้วนแล้ว เมื่อพิจารณาถึงหลักความคุ้มค่าแล้วไม่ผ่าน ก็ควรทบทวนปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อผลงานให้มากที่สุด

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ (๒๕๔๘, หน้า ๒) กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่องจริยธรรมของการบริหารภาครัฐ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ในการจัดงานครบรอบ ๕๐ ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า การบริหารต้องพูดถึงผู้บริหาร เพราะเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน บางกรณีเป็นเรื่องเดียวกัน จริยธรรมของการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรมการใช้จริยธรรมและคุณธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้บริหารจะต้องมีจิตสำนึกที่จะนำสิ่งที่ดีไปใช้ และขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป สิ่งเหล่านี้คือ

๑. ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมทั้งของการบริหารภาครัฐและของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ไม่ได้หมายถึง การประพฤติปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องตามจริยธรรมและศีลธรรมด้วย

๒. กฎหมาย เป็นที่ยอมรับกันว่า กฎหมายไม่สามารถอุดช่องโหว่การบริหารผู้บริหารที่จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายวางมาตรฐานขั้นต่ำของการประพฤติมิชอบไว้เท่านั้น แต่มาตรฐานทางจริยธรรมในเรื่องของการประพฤติชอบและความซื่อสัตย์นั้นสูงกว่ากฎหมาย

๓. ความเป็นธรรม บอกยากกว่าความเป็นธรรมคืออะไร บ้างว่าความเป็นธรรมอยู่ที่จิตสำนึกของผู้บริหาร ก็ไม่น่าจะถูกนัก เพราะผู้บริหารลำเอียงได้ ถ้าคนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์สูงสุดถือว่าเป็นธรรม

๔. ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและจริยธรรมของการบริหารที่ถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ ในตัวประสิทธิภาพเองอาจไม่สอดคล้องกับจริยธรรม กรณีนี้จริยธรรมมีความสำคัญมากเราสามารถหาหนทางที่จะให้ประสิทธิภาพไปด้วยกันได้กับจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส หรือความเป็นธรรม

๕. ความโปร่งใส เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและเป็นจริยธรรมของการบริหารเช่นเดียวกันปัจจุบันมีการเรียกร้องหาความโปร่งใสมาก เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบ การบริหารภาครัฐได้เรามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร บัญญัติให้รัฐเปิดเผยข้อมูลอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน การหลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูลถือได้ว่าขัดจริยธรรม

๖. ความมั่นคงของรัฐ เราใช้จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐคือ ผลประโยชน์ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐ คือประโยชน์ของรัฐ อย่างหนึ่งการใช้จริยธรรมการบริหารความมั่นคงอาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงหาความสมดุลให้ได้

๗. ค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่ยังเชื่อว่า ความร่ำรวยสร้างชื่อเสียง เกียรติยศและฐานะได้ จึงมีคนจำนวนไม่น้อยรีบสร้างความร่ำรวยโดยไม่แยแสต่อจริยธรรม สิ่งหนึ่งที่ดีที่ไม่มีในตำราคือความรัก มีคำกล่าวที่ว่า ความรักเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความปรารถนา เป็นความห่วงหาอาทร ใครก็ตามที่มีความรัก ย่อมมุ่งพยายามที่จะให้สิ่งที่เรารักมีความสุขมีความเจริญ มีความมั่นคง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่าธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำงานในองค์กรให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งได้สรุปแนวคิดธรรมาภิบาล แยกเป็นองค์ประกอบไตรลักษณ์ของธรรมาภิบาลคือ ผู้ปกครอง/รัฐ + วิธีการปกครอง + เพื่อประชาชน หรือ Producer + Management Process + Customer ซึ่งเป็นวิธิต่างของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารของภาครัฐที่มุ่งความดีงาม และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ และประชาชนอย่างทั่วถึงและยุติธรรม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนั้นจะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกมา ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีคนเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของความคิดเห็น

จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

จำลอง เงินดี (๒๕๓๔, หน้า ๒) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (๒๕๓๔, หน้า ๗๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือความรู้สึกอย่างไรนั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๖, หน้า ๑) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ “ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานที่ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๓๒, หน้า ๒๕) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญานที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นมีลักษณะที่แคบกว่าทัศนคติในขณะที่ทัศนคติเป็นสิ่งที่แสดงภาพความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ แต่ความคิดเห็นจะอธิบายเหตุผลเฉพาะ

พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช และคณะ (๒๕๔๑, หน้า ๑๕๓) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดเห็น คือความโน้มเอียง (Predisposition) ที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อวัตถุหนึ่งอาจจะออกมาในลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อวัตถุนั้นได้”

พรรณ ข.เจนจิต (๒๕๒๘, หน้า ๒๘๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งที่พอใจ ไม่พอใจ ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันออกไป”

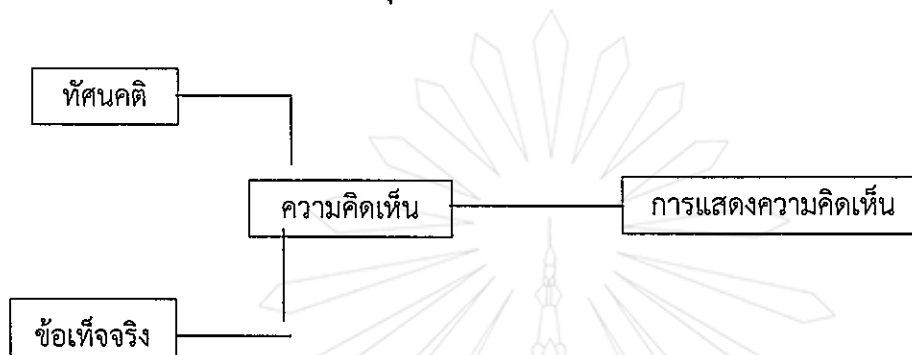
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๓๘, หน้า ๗๓๕-๗๓๖) ได้กล่าวว่า ความเห็น (ทิวฐิ) หมายความว่า ความรวมถึง ความเชื่อถือ ลัทธิ ทฤษฎี ความเข้าใจตามนัยเหตุผลข้อที่เข้ากับความเข้าใจของตน หลักการที่เห็นสมควร ข้อที่ถูกต้อง ข้อที่เชิดชูเอาไว้ ความใฝ่ฝันหรือที่ปัจจุบันเรียกว่าค่านิยม รวมไปถึงอุดมการณ์ แนวทัศนคติในการมองโลกและชีวิต ที่เรียกว่า โลกทัศน์และชีวิตทัศน์ต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติพื้นฐานที่สืบเนื่องจากการเก็บความเข้าใจและความใฝ่ฝันเหล่านั้น ถ้าจะจัดเข้าเป็นพวก ๆ ก็คงมี ๒ ระดับ คือ ความเห็น ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า ดี ไม่ดี ควรจะเป็น เป็นต้น

ลัดดา กิตติวิภาค (๒๕๒๕, หน้า ๑) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น คือ “ความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด”

ลูเธอร์ ฟรีแมน (Luthans.Freeman, 1995 p. 609) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความคิดเห็น หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะตอบสนองต่อบุคคล สถานการณ์ วัตถุและความคิดเห็น โดยมีลักษณะที่คงที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และมีรูปแบบการตอบสนองอย่างเดียวกัน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (๒๕๔๑, หน้า ๙๔) ได้ให้ความหมายว่า “ความคิดเห็น คือ การประเมิน หรือการตัดสินเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคน ๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง”

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (๒๕๒๒, หน้า ๑๐๓) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (fact) ทักษณคติ (attitude) ของบุคคล ในขณะที่ทัศนคติจะเป็นการแสดงความรู้สึกทั่วๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ อาจสรุปความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงที่มาของการเกิดความคิดเห็น

แผนภูมิดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกิดจากการแปลข้อเท็จจริง หรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา แต่ลักษณะการแปลข้อเท็จจริงนั้น ๆ ย่อมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคล และเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงทำอย่างนั้น เขาจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด

สุชา จันทน์เอม (๒๕๔๒, หน้า ๒๓) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ คนเรามักจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

สุโท เจริญสุข (๒๕๓๕, หน้า ๕๓) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

แมรี แอล กู๊ด (Mary L. Good, 2006 p. 17) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลายความหมาย ได้แก่

๑. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้างๆ ได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

๒. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูล หรือบุคคลที่เชื่อถือได้

๓. ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

โยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวัน (๒๕๓๙, หน้า ๕๖) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal Expression) เกี่ยวกับทัศนคติค่านิยมและความเชื่อถือ ความคิดเห็นดังกล่าวอาจประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือพฤติกรรมด้วยก็ได้” โยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวัน (๒๕๓๙, หน้า ๕๖) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal Expression) เกี่ยวกับทัศนคติค่านิยมและความเชื่อถือ ความคิดเห็นดังกล่าวอาจประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือพฤติกรรมด้วยก็ได้”

โสภา ชูพิกุลชัย (๒๕๒๓, หน้า ๑๗) ได้ให้คำจำกัดความของ ความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นการรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และความรู้หรือความจริงซึ่งได้แก่ ความรู้ต่างๆ รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งเป็นการประเมินค่าทั้งบวกและลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ความคิดเห็นเมื่อได้ก่อรูปขึ้นมาแล้วยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ด้วยการพูด หรือเขียน ภายใต้พื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเห็นนั้น อาจจะเป็นไปในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วยเฉย ๆ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

๒.๒.๒ ลักษณะของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ความคิดเห็นมีลักษณะในทิศทาง ๒ มิติ ดังนี้

นวม สงวนทรัพย์ (๒๕๓๕, หน้า ๗๗) ได้สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความคิดเห็น คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่งความคิดเห็น คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชน และสถานการณ์ต่าง ๆ

๒. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

๓. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (๒๕๒๙, หน้า ๙๒) ได้กล่าวว่า “ลักษณะของความคิดเห็นจะเป็น ๒ มิติ คล้ายๆ กับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้างและมิติความยาว ลักษณะของความคิดเห็นจะประกอบด้วยมิติ มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ทิศทางมีอยู่ ๒ ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนทางลบ ก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

๒. ความเข้มข้นมีอยู่ ๒ ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีไฝ่ต่ำมาก ๆ ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น”

สรุปได้ว่า ลักษณะความคิดเห็น จะแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในแง่บวกและลบ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้น ๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

๒.๒.๓ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

จำเรียง ภาวิจิตร (๒๕๓๖, หน้า ๒๔๘-๒๔๙) ได้กล่าวว่า สาธารณมติหรือมติมหาชน หมายถึง ทศนคติความรู้สึกและความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่างๆ เฉพาะกลุ่มเกี่ยวข้องกับประเด็นความสนใจหรือปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่งชั่วระยะเวลาหนึ่ง สาธารณมติประเด็นใด ๆ ก็ตามไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ จำเป็นต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมาอภิปรายกันให้เห็นทั้งข้อดีและข้อเสียในที่สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา คุณภาพของมติมหาชนหรือ สาธารณมติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประเด็นดังนี้ คือ

๑. การอภิปรายของสาธารณชน ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนมติไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้ .

๒. มีข่าวสารและข้อมูลที่เพียงพอ

๓. มีเสรีภาพในการคิดและการแสดงออก

๔. คุณภาพของภาวะความเป็นผู้นำต้องดี เพราะความคิดเห็นของผู้นำและผู้เชี่ยวชาญจะมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ

๕. กลุ่มกดดันจะแสวงหาผลประโยชน์หรือข้อได้เปรียบจากความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในสังคม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อสาธารณมติ ซึ่งมีปัจจัยหลายประการ เช่น

๑. ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยทั่ว ๆ ไปย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เยาว์ ระหว่างชาวชนบทกับชาวเมือง และระหว่างผู้มีรายได้ต่ำกับผู้มีรายได้สูง

๒. กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) โดยปกติจะคบหาสมาคมกัน หรือกระทำสิ่งใดให้แก่ผู้ใดนั้น ความคิดที่มักจะคำนึงถึงก็คือ มีอะไรร่วมกันได้ หรืออ้างอิงกันได้ เช่น มีอาชีพแบบเดียวกัน เป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน แต่ละคนย่อมกำหนดหรือระบุกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิก หรือเป็นกลุ่มที่ตนเองมีความรู้สึกว่าตนเองอยู่ในกลุ่ม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กลุ่มดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ

๓. กลุ่มกระตือรือร้นและกลุ่มเฉื่อยชา (Active and Passive Groups) ผู้ที่สนใจและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ย่อมมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษและก่อให้เกิดเป็นกลุ่มประโยชน์ได้ในที่สุด และสามารถมีอิทธิพลต่อสาธารณมติโดยเฉพาะการจูงใจให้คนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นต่าง ๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มเฉื่อยชาที่ไม่มีบทบาทอะไรนักต่อสาธารณมติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๔๐, หน้า ๕๐) ได้กล่าวว่า “อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่ มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิภานของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกัน จะมีปฏิภานไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดย่อมแตกต่างกันไปด้วย”

รัชนี พิทักษ์ญาติ (๒๕๔๖, หน้า ๒๐) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๑.๑ ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

๑.๒ ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

๑.๓ สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคมหรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

๑.๔ ประสบการณ์ เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

๒. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๒.๑ การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอนโดยตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

๒.๒ กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็จะต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้ายตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

๒.๓ สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้งทางด้านบวก และด้านลบ

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ ประเมินค่า หรือแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดของแต่ละบุคคล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นจะประกอบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคลจะประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์ ปัจจัยแวดล้อมประกอบด้วย ครอบครัว สังคม และสื่อมวลชน

๒.๒.๔ การวัดความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบได้ว่า การวัดความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้ นีออน กลินรัธน์ (๒๕๒๕, หน้า ๑๕-๑๖) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นและทัศนคติมีความหมายและลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมากดังนั้นการวัดความคิดเห็นจึงใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายใน และไม่สามารถทราบได้เลยว่าบุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก และมีวิธีการวัดหลายๆ อย่างด้วยกัน

การรายงานตนเองเป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้น ๆ อาจเป็นไปในรูปทางบวกหรือทางลบไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียง ดี-ไม่ดี สนับสนุน-คัดค้าน เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย มาตราวัด ทัศนคติแบบนี้แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น มาตราวัดของ ลิเคิร์ท (Likert-Type Scales) ได้สร้างมาตรวัดทัศนคติโดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งบวกและทางลบปะทะกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินว่าข้อความใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้มักจะพบว่า ผู้ตอบที่ช่องไม่มีความเห็นเป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่าเห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย แทนคำว่าเฉยๆ เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคลได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วยเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม และนอกจากนั้นอาจจะใช้วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ได้แก่

๑. การใช้วิธีการสังเกตสภาพ เช่น การใช้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจน หรือใช้เติมคำ หรือข้อความ หรือให้พูดคำใดคำหนึ่งที่นึกขึ้นได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด

๒. ผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย คือ การเลือกคำตอบจากแบบทดสอบแบบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย

๓. การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เนื่องจากว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจากอัตราการเต้นของหัวใจการบีบตัวของหลอดเลือดการหดและการขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะทำให้รู้ถึงความเข้มข้นของทัศนคติ แต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าเป็นไปในทางลบหรือทางบวก

๔. การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้าแบบนี้ แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็นอาการของปาก กล่าวคือ ถ้าริมฝีปากโค้งขึ้นก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่าง แสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วย

การวัดความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจกระทำได้โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามไว้ให้เลือกตอบ และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ หรืออาจใช้แบบสอบถามซึ่งสามารถใช้ได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปอธิบายได้กว้างขวาง แต่มีข้อจำกัด เพราะอาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรมของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการตอบแบบสอบถาม เพราะฉะนั้น การวัดทัศนคติจึงควรใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องในวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (๒๕๓๑, หน้า ๓) ได้กล่าวถึงมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่แพร่หลายมี ๔ วิธี คือ

๑. วิธีของเธอร์สตัน (Thuston's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (equal-appearing intervals)

๒. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

๓. วิธีจำแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic Differential Scale S-D Scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี-เลว, ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

๔. วิธีของไลเคิร์ต (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะว่าเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก ๔ หรือ ๕ คำตอบ และให้คะแนน ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ หรือ +๒, +๑, ๐, -๑, -๒ ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคลในการตัดสินใจ ประเมินค่า หรือแสดงทรรศนะเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมเป็นองค์ประกอบ ความคิดเห็นแสดงออกได้ทางการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานทางด้านความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคลซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่าน จึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” นั้น นอกจากใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Administration” ยังมีคำอีกคำหนึ่งที่ใช้แทนกันได้ คือ คำว่า “Management” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันแต่ทางวิชาการ จะเลือกใช้คำว่า “Administration” ก็ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ เหตุผลประการแรก เมื่อไม่ต้องการใช้คำว่า “ผู้จัดการ” ซึ่งมีความหมายแคบจำกัดลงไปว่าเป็นผู้บริหารงานขององค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานในหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อพูดถึงการบริหารงานโดยทั่ว ๆ ไป หรือการบริหารราชการ จึงนิยมใช้คำว่า “Administration” (สัมฤทธิ์ ท่าเหล็กเจริญ, ๒๕๔๖, หน้า ๑๐)

การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารเป็นมรรคที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของ การบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์กรใด ย่อมเกี่ยวข้องกับ การบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิต ของมนุษย์ในสังคม มีนักบริหารนักวิชาการ และนักการศึกษาจำนวนมากหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

กิตติมา ปรีดีติติก (๒๕๓๙, หน้า ๔) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการสั่งการ และควบคุมกิจกรรมของสมาชิกในองค์กรรูปร่าง เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของสถาบันประสบผลสำเร็จ

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (๒๕๔๙, หน้า ๙) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ ฟาโย (Henry Fayol) นักวิชาการเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส ผู้เป็นต้นกำเนิดในการเสนอองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารแบบกระบวนการ ๕ ประการ ที่เรียกว่า POCCC ไว้ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและระบุหน้าที่ โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุ คน และเงิน

๓. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ๒ ทาง กล่าวคือ การยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ

๕. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การติดตามการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และไวยอร์ช (Koontz & Wehrich) (1991, p. 4) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการออกแบบและการดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของผู้ร่วมงาน กลุ่มบุคคลที่จะร่วมมือกัน ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดพื้นฐานที่ต้องการพอขยายความได้ ดังนี้

๑. ผู้บริหารทำตัวเป็นผู้จัดการใน การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การควบคุมดูแล

๒. การจัดการทุกชนิดในองค์การ

๓. ผู้จัดการนั้นจะต้องบริหารทุกระดับชั้น

๔. ผู้จัดการทุกคนต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกันพยายามสร้างสิ่งต่าง ๆ ให้สูงกว่ามาตรฐาน

๕. การจัดการนั้นเกี่ยวข้องกับผลผลิต ทำให้ได้ผลผลิตขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จันทร์ธานี สงวนนาม (๒๕๓๖, หน้า ๔) ได้สรุปว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างมีระบบ คือมีหลักการ กฎเกณฑ์ และทฤษฎี ที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโดยลักษณะเช่นนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ทางสังคม (Science) ที่อยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ

และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมแล้ว การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts)

ชาญชัย อาจิณสมอาจารย์ (๒๕๔๐, หน้า ๑๑) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการสั่งการและควบคุมกิจกรรมของสมาชิกในองค์การรูปร่าง เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำให้เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของสถาบันสำเร็จผล

ติน ปรัชญพฤทธิ (๒๕๓๕, หน้า ๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจนั้น หมายถึง เกี่ยวข้องกับการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติได้เสนอภารกิจสำคัญในการบริหารไว้ ๗ ประการ คือ

๑. การวางแผน หมายถึง การกำหนด โครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒. การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓. การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหาร บุคคลดังกล่าว รวมถึงแต่การแสวงหาค้นหาคนทำงานมาบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน และการบำรุงรักษา สภาพของการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔. การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หลังจากการได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบ รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ

๕. การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อ สัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์การ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานและประสานงานให้เกิดความกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

๖. การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญไปในตัวด้วย

๗. การงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร หรือการหางบประมาณการเงิน วางแผน หรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม

ธงชัย สันติวงษ์ (๒๕๓๗, หน้า ๒๖) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหาร หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน และวัสดุสามารถประสานเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

ธนจรส พูนสิทธิ์ (๒๕๔๑, หน้า ๒๐) ได้อ้างถึงความหมายของการบริหารในความคิดเห็นของ George R Terry ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานตามลำดับขั้นอันประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การอำนวยการ (Actuating) และการควบคุม (Controlling) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยคนและทรัพยากรอื่น

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (๒๕๓๔, หน้า ๑๒) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอนมีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบด้วย

นิพนธ์ กินาวงศ์ (๒๕๔๓, หน้า ๑๖) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า “การร่วมมือกันทำงานของบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน ในการร่วมมือทำงานนั้นจะต้องมีบุคคลที่เป็นหัวหน้าหรือเรียกว่าผู้บริหารและจะต้องจัดในรูปขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (๒๕๒๓, หน้า ๑๓) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลร่วมกันกำหนดขึ้น โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรชนิดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

บุญช่วย ศิริเกษ (๒๕๔๐, หน้า ๓) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยวิธีการดำเนินการตามกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งอำนาจหน้าที่ ภาวะผู้นำ ทักษะทางการบริหาร และความรู้ทางการบริหารด้วย

บรรจบ เนียมมณี (๒๕๒๓, หน้า ๒๖๑) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารคือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน โดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

๑. บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
๒. ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
๓. ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด
๔. วัตถุประสงค์นั้น ๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ

ปรัชญา เวสารัชช์ (๒๕๔๓, หน้า ๒๖) ได้กล่าวถึงในความหมายของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึง กลไกการทำงานของหน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ระบบราชการ หรืออะไรก็ตามที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึง สามเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการที่ดีและผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย คือ จะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล เป็นธรรม โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ

ประณม แสงสว่าง (๒๕๒๕, หน้า ๑๕) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นศาสตร์ เพราะมีทฤษฎีและหลักการมากมายในการบริหารที่นำมาทดลองได้ พิสูจน์ได้ว่าเป็นจริง การนำไปใช้ให้ได้ผลหรือไม่นั้นเป็นศิลป์ คือ ผู้นำไปใช้ต้องมีศิลปะ การบริหารยังอาจ หมายถึง การวางแผน (Planning) การดำเนินงานตามแผน (Execution) ซึ่งประกอบด้วย การแบ่งงาน (Sharing) การร่วมมือ (Participating) การประสานงานกัน (Coordination) และการประเมินผล (Evaluation)

ประพันธ์ สุริหาร (๒๕๔๑, หน้า ๒๙) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การบริหารเป็นกิจกรรมของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันทำกิจการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ปีเตอร์ เอฟ ดรักเกอร์ ((Drucker) (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๖, หน้า ๑๑-๑๒) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้งานต่างๆ ลุล่วงไปโดยอาศัยผู้อื่นเป็นผู้ทำ

พิทยา บวรวัฒนา (๒๕๔๖, หน้า ๒) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรม และอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (๒๕๓๑, หน้า ๓๖) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ จัดดำเนินงานของหน่วยงานนั้นให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

พะยอม วงศ์สารศรี (๒๕๔๒, หน้า ๓๖) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต) (๒๕๓๙, หน้า ๒-๓) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ซึ่งนักบริหารมีหน้าที่ในการวางแผน จัดองค์กร อำนาจการและควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ หน้าที่ของนักบริหารมีอยู่ ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การแต่งตั้งบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing)

และการควบคุม (Controlling) แม้ว่าหน้าที่ของนักบริหารทั้ง ๕ ประการ จะถูกกำหนดโดยนักวิชาการสมัยใหม่ก็ตาม แต่เมื่อกันทางปฏิบัติแล้ว คนไทยเราก็มักบริหารบ้านเมืองแบบนี้มานานแล้ว หน้าที่ของนักบริหารปรากฏชัดเจนในการปฏิบัติขององค์การตั้งแต่สมัยโบราณ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (๒๕๔๙, หน้า ๓ - ๕) ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี ๕ ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า "POSDC" ดังนี้ คือ

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒. O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

มัลลิกา ดันสอน (๒๕๔๔, หน้า ๑๐) ได้ให้ความหมายของการบริหาร (Administration) ว่าหมายถึงการกำหนดแนวทาง หรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ

ยุทธ ไกยวรรณ (๒๕๔๕, หน้า ๒) ได้กล่าวถึงการบริหารว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนให้คนอื่นทำงานแทน โดยอาศัยใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย (Goal) ข้อกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารต้องอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยการบริหาร (Factor Management) ด้วย

ยอร์ช (George) (ประดิษฐ์ บอดี้จิ้น, ๒๕๓๘, บทคัดย่อ) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า กระบวนการที่ประกอบ ด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การดำเนินงาน และการควบคุมเพื่อให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยคนและทรัพยากร

รุ่ง แก้วแดง (๒๕๔๖, หน้า ๓๔) ได้กล่าวว่า การบริหารทั่วไปเป็นกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาและหน่วยงานให้เกิดความคล่องตัว สามารถดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลูเธอร์ กุลิก และ ลินดอล เออร์วิค (Luther Gulick และ Lyndall Urwick) (1937 pp. 37-38) นำเสนอกระบวนการบริหารงาน ๗ ประการ เรียกโดยย่อว่า “POSDCoRB” เป็นกระบวนการบริหารงานที่นำเสนอไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of Administration” ในปีพ.ศ. ๒๔๗๙ โดยมีกระบวนการบริหารงาน ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

๒. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนของงานให้เหมาะสมและลงตัว

๓. การจัดสายงานและการจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงานและการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากร

๔. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการตัดสินใจและสั่งการในการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะงานทั่วไปและในลักษณะงานเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและควบคุมการปฏิบัติงานในทุกภาคส่วน

๕. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือกันของบุคลากรในการปฏิบัติงานตามส่วนงานต่างๆ ให้ประสานสอดคล้องกันอย่างกลมกลืน

๖. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารงานและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของกิจการต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

๗. งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบและรัดกุมรวมถึงการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำบัญชี

วิโรจน์ สารรัตนะ (๒๕๔๒, หน้า ๑) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การจัดการองค์การ การวางแผน การติดตาม และการควบคุม

ศิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (๒๕๔๗, หน้า ๓๗) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุธี สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รั้งสิโยกฤษฎ์ (๒๕๓๖, หน้า ๑๒) ได้ให้ความหมายของการบริหารหมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

สมคิด บางโม (๒๕๔๕, หน้า ๖๑) ได้สรุปว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง ศิลปะ ในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ของภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สมพงษ์ เกษมสิน (๒๕๑๔, หน้า ๓) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรบริหาร มาประกอบเป็นกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้มองเห็นลักษณะของการบริหารได้ดังนี้ การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์ การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นสำคัญ การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน การบริหารมีลักษณะการดำเนินการที่เป็นกระบวนการ การบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มคน การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลและของกลุ่มคน และการบริหารมีลักษณะเป็นการร่วมมือดำเนินการอย่างมีเหตุผล

สมยศ นาวิการ (๒๕๔๔, หน้า ๑๘) ได้ให้ทัศนะว่า การบริหารเป็นศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารย่อมจะให้ความรู้ที่เชื่อถือได้กับผู้บริหารว่าต้องกระทำอะไรภายในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ และช่วยให้พวกเขาคาดคะเนถึงผลลัพธ์ของการกระทำของพวกเขาได้

สัมพันธ์ ภูโพบูลย์ (๒๕๔๒, หน้า ๑๖) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ และสนองตอบความคาดหวัง และจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน

สิรภพ เหล่าลาภะ (๒๕๔๕, หน้า ๑๔๐) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้ ๒ นัย คือ ๑) คำว่า บริหาร มาจากภาษาบาลีว่า บริหาร มาจากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และ หร ธาตุในความนาไป ดังนั้น คำว่า บริหาร จึงแปลว่า นำไปโดยรอบ อีกสำนวนหนึ่ง คำว่า บริหาร แปลว่า อ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ปญฺห ปริหริต สมตฺถโ” แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนี หลีกหนี หลบซึ่งปัญหา หรือแปลว่า ผู้สามารถบริหารปัญหา และนำปัญหาไปโดยรอบ หรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป ๒) คำว่า บริหาร แปลมาจากภาษาอังกฤษ ว่า Administer และ Administration แปลความหมายคือ การปกครอง ดำเนินการ อำนาจการ จัดการ จัดให้ ส่งเสริม และบำรุง

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administration) (ธีระรัตน์ กิจจาร์ภักษ์, ๒๕๔๒, หน้า ๖๗) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ ๕ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง แผนหรือโครงการสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการ โดยกำหนดงานที่จะทำวิธีการ และวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ ไว้ล่วงหน้า

๒. การแสวงหา และกำหนดตัวบุคคลและอุปกรณ์ (Allocation) หมายถึง การแสวงหา กำหนดตัวบุคคล และวัสดุทุกชนิดที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. การเสริมกำลังบำรุง (Stimulation) หมายถึง การบำรุงขวัญกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลงานดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

๔. การประสานงาน (Co-ordination) หมายถึง การจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะปรึกษาหารือกันเพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่น และเพื่อให้งานสัมพันธ์ไม่ขัดแย้งกัน โดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

๕. การประเมินผลงาน (Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผล ขั้นสุดท้ายเพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อวางแผนใหม่สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต

สมาน รั้งลิโยกฤษฎ์ (๒๕๓๗, หน้า ๑) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เงิน วัสดุ สิ่งของ และวิธีปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

โมลแมน (Moehlman) (ชาญชัย อาจิมสมาจาร, ๒๕๒๗, หน้า ๗) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การกระทำหรือกระบวนการทุกอย่างที่ต้องการทำให้นโยบายและวิธีการมีประสิทธิภาพ

ไซมอน (Herbert A Simon) (เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ๒๕๔๗, หน้า ๓) ได้กล่าวว่า การบริหารหมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยที่ผู้บริหารมักไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติ แต่ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติได้ทำงานจนสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก

สรุปได้ว่า การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในอันที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ มีลักษณะการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพราะการวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่อง

แสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักบริหารและการเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวองค์กรโดยอ้อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๒.๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การนำหลักวิชาการด้านการบริหารมาใช้ คือ “กระบวนการบริหาร” และ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” มาใช้เป็นแนวทางหรือกรอบแนวคิดในการให้ความหมายซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้การให้ความหมายว่าการบริหารเช่นนี้ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหาร จากการศึกษาตรวจสอบเอกสารหลาย ๆ เล่ม และปรากฏว่า มีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร ไว้หลายท่าน ดังนี้

ดิน ปรัชญพฤทธิ (๒๕๓๙, หน้า ๒๔-๒๖) ได้เสนอภารกิจสำคัญในการบริหารไว้ ๗ ประการ คือ

๑. การวางแผน หมายถึง การกำหนด โครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒. การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓. การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหาร บุคคลดังกล่าว รวมถึงแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดชั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน และการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔. การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หลังจากการได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบ รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ

๕. การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อ สัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์กร

๖. การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกรับทราบการประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญไปในตัวด้วย

๗. การงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร หรือการทำงานงบประมาณการเงิน วางแผน หรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม ทองหล่อ เดชไทย (๒๕๓๕, หน้า ๕) ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจ หรืออาจกล่าวว่า “การบริหาร” มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและ การวางแผน ส่วน “การจัดการ” เป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ทองหล่อ เดชไทย (๒๕๓๕, หน้า ๕) ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจ หรืออาจกล่าวว่า “การบริหาร” มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและ การวางแผน ส่วน “การจัดการ” เป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ประพันธ์ สุริหาร (๒๕๔๗, หน้า ๑๘) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำงานให้สำเร็จโดยใช้คนอื่น เป็นความถนัดหรือทักษะส่วนบุคคลอันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการและการควบคุม รวมถึงการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กรที่กำหนดไว้ ส่วนการบริหารนั้นเป็นแนวทางหรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ และได้ขยายความเกี่ยวกับกระบวนการบริหารตามเป็นแนวคิดของ Gulick ว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ๗ กิจกรรมหรือเรียกว่า POSDCORB

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (๒๕๔๒, หน้า ๖๔-๗๒) ได้กล่าวถึง กระบวนการการบริหารควรประกอบด้วย ๑๐ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้า โดยเกี่ยวกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนาทวิวิธี (Develop strategies) ในการวางแผน ซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน

๒. การจัดการ (Organizing) หมายถึง การพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี

๓. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึงการจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๔. การตัดสินใจ(Decision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจแยกแยะและวิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่าในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจในเรื่องใดบ้าง

๕. การสั่งการ (Directing)หมายถึง การศึกษาวิธีการวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนถึงศิลปะในการบริหารงานที่จะทำให้การทำงานประจำวันของเจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นไปด้วยดี

๖. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การร่วมมือประสานงาน เพื่อดำเนินการเป็นไปด้วยดี และราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะทำการประสานงานดีขึ้น และดำเนินการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

๗. การร่วมมือประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายมีความเข้าใจในงานเข้ามาร่วมทำงานกันอย่างพร้อมเพรียงกัน ข้อตกลงที่สำคัญยิ่งของการประสานงาน คือ ความร่วมมือ ซึ่งเป็นเรื่องของ “จิตใจ”

๘. การสื่อข้อความ (Communicating) หมายถึง การผ่านข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจ เพื่อที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

๙. การรายงานผล (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) แจ้งให้ประชาชนทราบ ซึ่งโดยทั่วไปการรายงานจะหมายถึง วิธีการของสถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ความสำคัญของการรายงานนั้นจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

๑๐. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ และการเงินตลอดจนการใช้งบประมาณในการควบคุมงาน

สุปรีชา กมลาศน์ (๒๕๔๕, หน้า ๒) ได้อธิบายว่า แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอย่างเป็นระบบโดยเฮนรี ฟาโย นักบริหารชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎี การบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีอันหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร ๕ ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุงจนกลายเป็นตารางการบริหาร เช่น ทฤษฎีของลูเธอร์ กูลิคศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกันที่ได้ขยายแนวคิดของฟาโย กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า “POSDCoRB” Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing

(การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)

สุพิน เกษาคุปต์ (๒๕๔๔, หน้า ๙๒-๙๓) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นแนวทางการบริหาร ที่เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน และการตัดสินใจในงานต่างๆ ที่เขามีส่วนรับผิดชอบอยู่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานต่างๆขององค์กรใด ที่ใช้นโยบายการบริหารแบบนี้เป็นการแสดงให้พนักงานได้รู้ว่าฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของพนักงาน ที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความภูมิใจ และรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นการจูงใจในการทำงานที่ดีวิธีหนึ่ง

สมคิด บางโม ได้อธิบายองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อองค์การดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จะต้องรู้ว่า จะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ หรือในการผลิตต้องรู้ว่า จะผลิตเพื่อใคร ต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่มีความหมายที่จะบริหาร การดำเนินงานต่าง ๆ จะไม่มีผลสำเร็จ เพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

๒. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) เพิ่มเข้ามาซึ่งในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

๓. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหาร จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน หรือกล่าวได้ว่าจะต้องมีระบบของการทำงานร่วมกันและที่เกิดขึ้นจริง ๆ ด้วย การนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ ระหว่างกัน การบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น

๔. ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารงานนั้นสิ่งที่วัดผลสำเร็จของงานว่า บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์กรก็คือ ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึงความสามารถขององค์กร ในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในการใช้ทรัพยากรขององค์กรที่มีอยู่ระยะสั้น โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าและค่าใช้จ่ายกับปัจจัย นำออกและรายได้ขององค์กร

สมยศ นาวิการ (๒๕๔๕, หน้า ๔๙) ได้กล่าวถึง แนวคิดการบริหารไว้ว่า การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหารในองค์กรแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์กร เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (One best way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละ

องค์การจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหาผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (case study) จำนวนมาก และวิเคราะห์หาวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ

เดเน่ ชะเนตียัง (๒๕๓๓, หน้า ๕๒) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ กล่าวคือ การบริหารจัดการเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกันกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องศิลปะ ดังนั้น นักบริหารที่เก่งต้องมีศาสตร์และศิลปะ

เดิมศักดิ์ ทองอินทร์ ได้เขียนถึงหลัก POSDCORB ในหนังสือความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ ไว้ว่า การบริหารรัฐกิจได้รับการยอมรับว่าเป็นศาสตร์ทางการบริหารมากขึ้นเมื่อมีผลงานของนักวิชาการด้านการบริหารรัฐกิจผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงเสมอและถือเป็นจุดสูงสุดในการยอมรับนับถือคือ ผลงานการเขียนของ Luther Gulick and Lyndall Urwick ในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ชื่อหนังสือ Papers on the Science of Administration ซึ่งมีการเสนอกระบวนการบริหารหรือหลักเกณฑ์การบริหารขึ้นมาจนเป็นที่โด่งดัง และต่อมา Gulick ได้พัฒนาปรับปรุงอักษรย่อหลักการบริหารเป็น ๗ ตัวโดยได้มาจากงานวิเคราะห์ของ Henry Fayol และกลายเป็นอักษรย่อต้นบัญญัติทั้ง ๗ อันหมายถึงกิจกรรมการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหาร อักษรย่อนี้มีดังนี้ POSDCORB (พอสต์คอร์บ)

เสนาะ ตีเขยาร์ (๒๕๔๔, หน้า ๑-๒) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหาร ๕ ลักษณะ คือ

๑. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่ร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ สำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำเกินไปก็ไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการที่สอง

การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุ เวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

๓. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ท างานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ท างาน โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การท างานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้อง คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่างคือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการ ใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

๔. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้อง เลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับ เศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารนั้น จะครอบคลุมถึงหน้าที่ในการบริหาร อันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการหรือการมอบหมายงาน การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ นอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหาร จะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ที่แน่นอน ทรัพยากรในการบริหารมีความประสานระหว่างกัน และ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหารงาน ซึ่งแนวคิดเหล่านี้จะครอบคลุมไปถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารเชิงกลยุทธ์

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับพุทธวิธีการบริหาร

พระพุทธเจ้าทรงเปลี่ยนแนวความคิด เกี่ยวกับมนุษย์และจุดมุ่งหมายของมนุษย์จากแนวเดิม ซึ่งเป็นความคิดตามหลักศาสนาพราหมณ์และลัทธิอื่นๆ พระพุทธองค์ทรงสอนว่า การยึดมั่นในตัวตน (อัตตา) ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในสังคัม ทำให้คนเราคิดถึงตัวเองมากกว่าสังคัมส่วนการละตัวตน จะทำให้คนเรามีความสำนึกต่อสังคัมได้มากขึ้น การละตัวตนจะต้องอาศัยการจัดระบบสังคัมเสียใหม่ แต่ การเสนอให้เปลี่ยนแปลงสังคัมย่อมติดขัดที่ผู้ปกครองซึ่งรักษาอำนาจของตนเนื่องจากตนมีฐานะที่ดี

อยู่แล้ว ดังนั้น จึงได้เสนอหลักการบริหารทางพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นต้นแบบของการบริหารที่มาจากตั้งแต่สมัยพุทธกาลดังนี้ (ปรีชา ช่างขวัญยืน, ๒๕๓๘, หน้า ๔๒-๔๓)

๑. ในการบัญญัติพระวินัย มีการบัญญัติพระวินัยเพื่อใช้ปกครองสงฆ์ หรือใช้เป็นหลักปฏิบัติของพระภิกษุ แต่พระวินัยนั้นเป็นพุทธบัญญัติทั้งหมด หากใช้สงฆ์หรือผู้แทนสงฆ์เป็นผู้บัญญัติอย่างทีรัฐสภาเป็นผู้บัญญัติกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย จุดประสงค์ในการบัญญัติพระวินัยก็เพื่อให้สงฆ์อยู่ร่วมกันด้วยดี พ้นจากมลทินและกิเลสต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเป็นเครื่องส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ดังข้อความว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มผู้เก้อยาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันจักบังเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสังฆธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑” (อง.ทก. (ไทย) ๒๐/๔๓๖/๑๑๐)

๒. ในด้านการบริหารพระวินัย ในสมัยมีพระสาวกไม่มากนัก พระพุทธองค์ทรงบริหารพระศาสนาด้วยพระองค์เอง โดยมีพระสาวกที่สำคัญ เช่น พระสารีบุตร และ พระมหาโมคคัลลานะ ช่วยแบ่งเบาภาระบ้างตามความจำเป็น ต่อมาเมื่อมีพระสาวกเพิ่มขึ้น และมีผู้ขอเข้าอุปสมบทในพุทธศาสนามากขึ้น ก็ได้ทรงอนุญาตให้พระสาวกให้อุปสมบทแก่ผู้เข้ามาขอบวชได้ โดยให้ผู้ขอบวชเปล่งวาจาถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ครั้นต่อมาเมื่อภิกษุเพิ่มขึ้นอีก ทรงมอบความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์ในการทำกิจกรรมทั้งปวงของพุทธศาสนา เช่น การให้บรรพชาอุปสมบท การกรานกฐิน การกำหนดเขตสีมา การระงับอธิกรณ์ เป็นต้น ซึ่งเท่ากับมอบให้สงฆ์เป็นผู้บริหารงานพระศาสนาตามระเบียบที่ได้ทรงกำหนดไว้นั่นเอง

๓. ด้านอธิกรณ์ของสงฆ์ สถาบันตุลาการทางพระพุทธศาสนามีลักษณะบางอย่างคล้ายกับสถาบันตุลาการทางอาณาจักร มีกฎหรือระเบียบที่สังคมาวางไว้เป็น บรรทัดฐานแห่งการกระทำของบุคคลในสังคม ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำหรือความประพฤติที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความสงบสุขของสังคม ฝ่ายอาณาจักรมีกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง ส่วนฝ่ายพุทธจักรมีวินัยเป็นหลัก ทั้งฝ่ายอาณาจักรและพุทธจักรมีกระบวนการพิจารณาคดีหรืออธิกรณ์ และมีวิธีลงโทษตามโทษานุโทษ แต่ลักษณะการลงโทษตามพระวินัยกับโทษของกฎหมายบ้านเมืองมีข้อแตกต่างกันมาก

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (๒๕๔๘, หน้า ๓ - ๒๔) ได้อธิบายรายละเอียดพุทธวิธีบริหารในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การวางแผน (Planning) การกำหนดนโยบายและมาตรการการวางแผนปฏิบัติ หมายถึง การกำหนดแผนงาน หรือวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจพิจารณาถึงผลสำเร็จที่ต้องการจะได้หนทางที่จะทำได้ตามตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติในการวางแผนผู้บริหาร จะทำการคาดการณ์อนาคต และจะมีการคิดวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ ในการวางแผนนั้น ผู้บริหารได้ใช้ดุลยพินิจต่าง ๆ ว่าองค์กรจะต้องทำอะไร ให้ได้ผลอะไร ทำอย่างไร ทำโดยใคร ทำเมื่อไหร่ ก็จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้โดยกล่าวไว้ว่า

ในการวางแผนนี้พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวัตถุประสงค์ส่วนบุคคล เพื่อให้สมาชิกใหม่ได้ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่ทรงประทานการอุปสมบทแก่อัญญาโกณฑัญญะพระภิกษุรูปแรกในทางพระพุทธศาสนาด้วยพระดำรัสว่า “จงจงเป็นพระภิกษุมาเถิดธรรมอันเรากล้าดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบเถิด” จะเห็นได้ว่า พระพุทธดำรัสนี้มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอุปสมบทชัดเจนว่า “เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบเถิด” นั้นหมายถึงว่า ให้สมาชิกให้ปฏิบัติให้หลุดจากทุกข์ส่วนตัว หรือแนะนำคนอื่นให้หลุดพ้นจากทุกข์ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินชีวิต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) การจัดองค์การหรือการจัดรูปงาน หมายถึงการจัดรูปงานและโครงสร้างการแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ คือการจัดตำแหน่งสายบังคับบัญชาในองค์การ รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งภายในองค์การตามความถนัด และตามความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนในเชิงวิชาการด้วย

สำหรับคณะสงฆ์พระพุทธเจ้าทรงกำหนดให้พระภิกษุเคารพกันตามลำดับอาวุโส หรืออายุพรรษา ผู้บวชทีหลังต้องแสดงความเคารพต่อผู้ที่บวชก่อน คณะสงฆ์ได้มีการบริหารกันมาในรูปแบบอาจารย์ปกครองศิษย์ หรือพ่อปกครองลูก โดยปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยเป็นสำคัญ ในการจัดระเบียบการบริหาร โดยให้อำนาจการบัญญัติหลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานของคณะสงฆ์ตามความเหมาะสม ต่อมาฝ่ายบ้านเมืองจึงได้เข้ามามีบทบาทช่วยอุปถัมภ์ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

๓. การบริหารงานบุคคล (Staffing) คือ การสรรหาบุคคลมาบรรจุในตำแหน่งที่กำหนดไว้ หมายถึง การสรรหา การรับสมัคร การสัมภาษณ์ การคัดเลือก การบรรจุการฝึกอบรมของบุคลากรให้เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงาน

สำหรับการบริหารบุคลากรของคณะสงฆ์ เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่พระสังฆาธิการผู้หวังความสำเร็จในการบริหาร ต้องปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยในการบริหารภารกิจและจำเป็นที่จะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารคณะสงฆ์ให้เข้มแข็งขึ้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการบริหารงานบุคคลในพระพุทธศาสนา มีความละเอียดและเป็นขั้นตอนในการกลั่นกรองรับบุคคลเข้ามาบวชโดยที่พระพุทธเจ้ามอบความเป็นใหญ่ให้แก่คณะสงฆ์ในการอุปสมบทกุลบุตรตามแบบบัญญัติจตุตถกรรมโดยมีพระอุปัชฌาย์เป็นประธานในการอุปสมบทและต้องรับรับความ

เห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากคณะสงฆ์พร้อมกันในอุโบสถที่ประกอบพิธีอุปสมบทเมื่อเข้ามาในพระพุทธศาสนาแล้ว พระบวชใหม่จะต้องได้รับการฝึกฝนอบรมจากพระอุปัชฌาย์หรือผู้ปกครองจนกว่าจะมีพรรษา ๕ ที่เรียกว่า นิสัยมุตกะ คือพ้นจากการพึ่งพาอุปัชฌาย์ ดังนั้นกระบวนการฝึกอบรมพระบวชใหม่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ トラบโดที่บุคคลนั้นยังไม่บรรลุพระอรหันต์ ผู้นั้นจะต้องได้รับการศึกษาอบรมในด้านพระธรรมวินัยต่อไป ที่เรียกว่า เสขะ คือผู้ยังต้องศึกษา ต่อเมื่อผู้นั้นสำเร็จการศึกษาเป็นพระอรหันต์แล้ว จึงเรียกว่าพระอเสขะ คือ ผู้ไม่ต้องศึกษา

“กระบวนการจัดการศึกษาในทางพระพุทธศาสนายึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิและปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกอบรม (Training) ที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าจะเป็นการเรียน การสอนในทางทฤษฎี (Teaching) เมื่อกล่าวในเชิงบริหารเราต้องยอมรับว่าพระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างดีด้วยเหตุนี้พระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษา”

การศึกษาอบรมในพระพุทธศาสนายึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดสาระ กิจกรรม แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓ หน้า ๒๐) และวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยที่พระพุทธเจ้าเทียบความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนของบุคคลเปรียบเทียบกับบัว ๔ เหล่า และทรงจำแนกประเภทของบุคคลที่ได้รับการศึกษาอบรมไปตามจรีต ๖ ประการ และที่สำคัญพระพุทธเจ้าทรงมุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง ดังมีพุทธพจน์ที่ว่า “ตุมเหติ กิจจํ อาตบฺปิ อุกขาตาโร คถาคตา เธอทั้งหลายต้องทำความเพียรเผากิเลสพระคณาตเจ้าเป็นเพียงผู้บอกทาง” (ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๐/๕๑)

บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วจะได้รับการจัดสรรภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติงานภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถ ดังพระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งเอตทัคคะในด้านต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วในการบริหารงานบุคคลพระพุทธศาสนามีระบบการให้รางวัลและการลงโทษซึ่งเปรียบเทียบกับการใช้พระเดชพระคุณในสมัยปัจจุบัน ใครทำดีก็จะได้การยกย่องใครทำผิดก็ต้องได้รับการลงโทษดังพระบาลีว่า “นิคคณฺเห นิคคหารหํ ปคคณฺเห ปคคหารหํ ชมฺคนํที่ควรชมฺยกย่องคนํที่ควรยกย่อง” (ขุ.ชา. (ไทย) ๒๗/๒๔๒/๕๓๑) เราจะเข้าใจระบบการให้รางวัลและการลงโทษได้ดีจากเรื่องเกสีสูตรว่า

วันหนึ่ง สารถิผู้ฝึกม้าชื่อนายเกสีเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วทูลว่า พระพุทธเจ้าทรงมีวิธีฝึกคนอย่างไร พระพุทธเจ้าทรงย้อนถามว่า นายเกสีมีวิธีฝึกม้าอย่างไร นายเกสีกราบทูลว่า ข้าพระองค์ใช้ ๓ วิธี คือ วิธีที่นุ่มนวล วิธีรุนแรง วิธีผสมผสาน คือมีทั้งนุ่มนวลและรุนแรงพระพุทธเจ้าตรัสถามว่า ถ้า

ใช้ ๓ วิธี ไม่ได้ผลแล้วจะทำอย่างไรนายเกสีกราบทูลว่า ถ้าฝึกไม่ได้ผลก็ฆ่ามันทิ้งเสีย เพราะปล่อยให้ไปก็ทำให้เสียชื่อสถาบันเกสีวิทยาพระพุทธเจ้าตรัสว่า พระองค์ทรงใช้ทั้ง ๓ วิธีฝึกคนเหมือนกัน คือใช้วิธีนุ่มนวลกับคนที่ควรให้กำลังใจ ใช้วิธีรุนแรงกับคนที่ควรตำหนิห้ามปราม และใช้วิธีผสมผสานกับคนที่ควรยกย่องเมื่อถึงคราวต้องยกย่อง และตำหนิเมื่อถึงคราวที่ตำหนินายเกสีทูลถามว่า ถ้าใช้ ๓ วิธีแล้วไม่ได้ผลจะทำอย่างไรพระพุทธเจ้าตรัสว่า ก็มีการฆ่ามันเหมือนกันนายเกสีทูลถามว่า การฆ่าไม่สมควรสำหรับสมณะมิใช่หรือพระพุทธเจ้าทรงอธิบายว่า ในวินัยของพระอริยะเจ้า การฆ่า หมายถึง การเลิกว่ากล่าวสั่งสอน คนที่พระพุทธเจ้าเลิกว่ากล่าวสั่งสอนย่อมหหมดโอกาสเจริญเติบโตทางธรรม (อง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๑๑/๑๕๐)

๔. การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) คือการเลือกเอาทางใดทางหนึ่ง ในจำนวนทางที่มีให้เลือกจำนวนมาก การตัดสินใจสั่งการที่สำคัญที่สุดในกระบวนการบริหารทั้งหมด เพราะถ้าบรรดากระบวนการต่างๆ ล้วนแต่ดำเนินไปเพื่อช่วยและสนับสนุนในการตัดสินใจสั่งการทั้งสิ้นในการตัดสินใจด้านการบริหารของพระสังฆาธิการ จะต้องอาศัยพระธรรมวินัยตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กฎ และข้อบังคับ ตลอดจนทั้งแนวนโยบายและระเบียบประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ฉะนั้น การตัดสินใจหมายถึงการอำนวยความสะดวก การชี้แนะงาน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตลอดทั้งติดตามคำสั่งชี้แนะนั้น และในการสั่งงานซึ่งตัดสินใจสั่งการลงไป พระสังฆาธิการจะต้องอาศัยข้อมูลข้อเท็จจริงตลอดจนความคิดเห็นของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการพิจารณาการสั่งการจะดำเนินไปในทิศทางอันเป็นจุดหมายของหน่วยงานนั้น ๆ ต้องใช้เทคนิคกลวิธีให้เกิดแรงจูงใจ การติดต่อสื่อสารความคิด และการทำงานให้เกิดขึ้นนั้น จึงจะทำให้การปฏิบัติงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง

๕. การควบคุม (Controlling) คือ การควบคุมกิจกรรมของผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานให้ได้คุณภาพที่ต้องการโดยถือหลักปรัชญาที่ว่า “คุณภาพใส่เข้าไปในผลงานระหว่างกระบวนการทำงาน ไม่ใช่การตรวจสอบครั้งสุดท้าย” ดังนั้น การควบคุมจึงหมายถึง การส่งเสริมและการเสริมสร้างคุณภาพทุกขั้นตอนการควบคุมแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ได้คุณภาพตามวัตถุประสงค์นั้น เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มิใช่เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ด้วยเหตุนี้การควบคุมคุณภาพ คือ การทำงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเปล่า ป้องกันไม่ให้งานผิดพลาดไปจากข้อกำหนด หาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานการกำกับดูแลเป็นการควบคุมสมาชิกภายในองค์กร ให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญแก่การกำกับดูแลคณะสงฆ์เป็นอย่างดีดังที่พระพุทธเจ้าบัญญัติพระวินัย เพื่อให้พระสงฆ์ใช้มาตรฐานการควบคุมความประพฤติให้เป็นแบบเดียวกัน พระพุทธเจ้าทรงให้เหตุผลในการบัญญัติพระวินัยไว้ ๑๐ ประการ เช่น เพื่อความผาสุกแห่งคณะสงฆ์ เพื่อข่มบุคคลผู้ไม่มีความละอาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อความมั่นคงแห่งพระศาสนา

๖. การประสานงาน (Coordinating) การประสานงาน หมายถึง การประสานงานแนวคิด พฤติกรรมของตนเอง และเพื่อร่วมงานผสมผสานกลมกลืนกัน ไม่ขัดหรือแย้งหรือซ้ำซ้อนกัน เพื่อประสานผลประโยชน์ ของการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกับการประสานงานจึงเป็นการ สร้างวิธีการทำงานร่วมกัน หรือบุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกัน สำหรับคณะสงฆ์ต้องมี ประสานงานกันระหว่างพระสังฆาธิการ ตั้งแต่ระดับบนไปจนระดับล่าง และระดับล่างขึ้นสู่ระดับบน

๗. การเสนอรายงาน (Reporting) การเสนอรายงาน คือ การเสนอจะเป็นไปด้วยวาจา หรือการ บันทึกเป็นหลักฐานในการดำเนินงาน พร้อมกับเสนอแนะปัญหาและสถิติข้อมูลที่แท้จริงต่อ ผู้บังคับบัญชา ตลอดทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสำหรับพระสังฆาธิการ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานคณะสงฆ์ ควรนำหลักและวิธีการปฏิบัติดังกล่าวไปปรับปรุงใช้ในงานคณะสงฆ์ที่จะ เป็นไปประโยชน์ต่องานคณะสงฆ์อย่างยิ่งหลักการบริหารดังกล่าวมาแล้วนั้น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และจำเป็น ต่อการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ เพราะคณะสงฆ์มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องกระทำ ร่วมกันเพื่อประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่คณะสงฆ์ตั้งเอาไว้จึงต้องอาศัยหลักการบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย และทันยุคสมัยปัจจุบัน

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าพุทธวิธีการบริหารในประเด็นต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

๑. การวางแผน (Planning) ในการวางแผนนี้พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวัตถุประสงค์ส่วนบุคคล เพื่อให้สมาชิกใหม่ได้ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ทรงประทานการ อุปสมบทแก่ อัญญาโกณฑัญญะพระภิกษุรูปแรกในทางพระพุทธศาสนาด้วยพระดำรัสว่า “จงจงเป็น พระภิกษุมาเถิดธรรมอันเรากล่าดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบเถิด”

๒. การจัดองค์การ (Organizing) สำหรับคณะสงฆ์พระพุทธเจ้าทรงกำหนดให้พระภิกษุ เคารพกันตามลำดับอาวุโส หรืออายุพรรษา ผู้บวชทีหลังต้องแสดงความเคารพต่อผู้ที่บวชก่อน คณะ สงฆ์ได้มีการบริหารกันมาในรูปแบบอาจารย์ปกครองศิษย์ หรือพ่อปกครองลูกโดยปฏิบัติตามหลักพระ ธรรมวินัยเป็นสำคัญ ในการจัดระเบียบการบริหาร โดยให้อำนาจการบัญญัติหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดำเนินงานของคณะสงฆ์ตามความเหมาะสม

๓. การบริหารงานบุคคล (Staffing) การบริหารงานบุคคลในพระพุทธศาสนามีความละเอียด และเป็นขั้นตอนในการกลั่นกรองรับบุคคลเข้ามาบวชโดยที่พระพุทธเจ้ามอบความเป็นใหญ่ให้แก่คณะ สงฆ์ในการอุปสมบทกุลบุตรตามแบบบัญญัติจตุตถกรรมโดยมีพระอุปัชฌาย์เป็นประธานในการ อุปสมบทและต้องรับรับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากคณะสงฆ์พร้อมกันในอุโบสถที่ประกอบพิธี อุปสมบท เมื่อเข้ามาในพระพุทธศาสนาแล้ว พระบวชใหม่จะต้องได้รับการฝึกฝนอบรมจากพระ อุปัชฌาย์หรือผู้ปกครองจนกว่าจะมีพรรษา ๕ ที่เรียกว่านิสัยมุตตะกะ คือพ้นจากการพึ่งพาอุปัชฌาย์ ดังนั้นกระบวนการฝึกอบรมพระบวชใหม่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

๔. การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) ในการตัดสินใจด้านการบริหารของพระสังฆาธิการ จะต้องอาศัยพระธรรมวินัยตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กฎ และข้อบังคับ ตลอดทั้งแนวนโยบายและระเบียบประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ฉะนั้น การตัดสินใจหมายถึง การอำนวยการเลือกตั้ง การชี้แจงงาน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตลอดทั้งติดตามคำสั่งชี้แจงนั้น และในการสั่งงานซึ่งตัดสินใจสั่งการลงไป

๕. การควบคุม (Controlling) พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญแก่การกำกับดูแลคณะสงฆ์เป็นอย่างดียิ่งดังที่พระพุทธเจ้าบัญญัติพระวินัย เพื่อให้พระสงฆ์ใช้มาตรฐานการควบคุมความประพฤติให้เป็นแบบเดียวกัน พระพุทธเจ้าทรงให้เหตุผลในการบัญญัติพระวินัยไว้ ๑๐ ประการ เช่น เพื่อความผาสุกแห่งคณะสงฆ์ เพื่อข่มบุคคลผู้ไม่มีความละอาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อความมั่นคงแห่งพระศาสนา

๖. การประสานงาน (Coordinating) สำหรับคณะสงฆ์ต้องมีประสานงานกันระหว่างพระสังฆาธิการ ตั้งแต่ระดับบนไปจนระดับล่าง และระดับล่างขึ้นสู่ระดับบน

๗. การเสนอรายงาน (Reporting) สำหรับพระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้บริหารงานคณะสงฆ์ การเสนอจะเป็นไปด้วยวาจา หรือการบันทึกเป็นหลักฐานในการดำเนินงาน พร้อมกับเสนอแนะปัญหาและสถิติข้อมูลที่แท้จริงต่อผู้บังคับบัญชา

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจที่เกี่ยวข้องตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๕.๑ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งหลักในการกระจายอำนาจการปกครองนี้ มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง ในการที่จะดำเนินกิจกรรมบริหารตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้น รัฐบาลกลางยังคงเอกลิทธิในการควบคุมไว้ ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความมั่นคงของชาติ

ธเนศวร์ เจริญเมือง (๒๕๔๒, หน้า ๓๔๗) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นไทย เป็นกระจกสะท้อนภาพหลายด้านในสังคมไทย กล่าวคือ ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศพัฒนามากไป เช่นเดียวกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผลักดันเศรษฐกิจให้ก้าวไปข้างหน้า ระบบการเมืองการปกครองกลับประสบปัญหาอย่างหนัก ระบบราชการซึ่งเป็นกลไกของรัฐ

มีหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อภารกิจของรัฐ แต่กลับหาผลประโยชน์กับประชาชน ส่วนการปกครองท้องถิ่น ซึ่งดูแลส่งเสริมท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่มีอำนาจเท่าที่ควรและถูกระบบการเมืองกับระบบราชการครอบงำ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (๒๕๔๖, หน้า ๘) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้โดยได้กล่าวถึงในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางการบริหารของเฮนรี ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการ(Operational management theory) หรือบางทางก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่า การบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่างคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา(Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือ POCC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การตระหนักในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (๒๕๒๖, หน้า ๘) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร (๒๕๓๙) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่าเป็นแนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหาร การพัฒนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในยุคโลกาภิวัตน์ ว่าเป็นองค์การประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับรากหญ้า มีบทบาทที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นองค์การที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันนี้

อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๓, หน้า ๔) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐ และผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (๒๕๔๓, หน้า ๓-๔) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การเมืองการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นระบบเปิด ไม่ใช่ระบบปิด เป็นระบบที่พัวพันกับ

การเมืองระดับชาติ มีอาจแยกมันออกจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ คนไทยส่วนใหญ่ต้องการการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น แต่เมื่อไม่มีการปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจหรือบทบาทเพียงพอ พวกเขาจึงเอาการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไประดมทรัพยากรท้องถิ่นมากขึ้น ในประเทศไทยแม้การปกครองท้องถิ่นแท้หรือการปกครองโดยท้องถิ่นจะไม่สำคัญ แต่การปกครองที่ท้องถิ่นหรือการปกครองให้ท้องถิ่นนับวันจะเป็นที่สนใจของประชาชนขึ้นทุกปี

ฮอลโลเวย์ (Holloway) (สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗, หน้า ๓-๔) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาพท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชน เป็นหน่วยการปกครองที่มีอำนาจอิสระตามความเหมาะสม มีขอบเขตพอสมควรเป็นหน่วยการปกครองที่มีสิทธิตามกฎหมาย โดยปกครองตนเองโดยจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือองค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค เพื่อไม่ให้อำนาจกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเมืองหลวง อันทำให้เกิดองค์กรที่ทำหน้าที่ในการครองส่วนท้องถิ่นโดยคนในพื้นที่นั้น ๆ ทำให้สามารถเข้าถึงปัญหาของแต่ละท้องถิ่นได้โดยตรงตามความเป็นจริง อย่างไรก็ตามองค์กรส่วนท้องถิ่นนี้ยังคงต้องอยู่ในความควบคุมของส่วนกลางหรือภาครัฐอยู่ แต่ก็ยังเป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

๒.๕.๒ ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่ให้ ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง ภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

๑. มีสถานะตามกฎหมาย หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
๒. มีพื้นที่และระดับ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทย มีเกณฑ์จัดตั้งยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๓ ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง ๓ ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจากรัฐและขนาดพื้นที่

๓. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้กำหนดอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ

๔. ความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การ นิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๕. มีการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๖. มีอำนาจอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงาน รัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

๗. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๘. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

สรุปได้ว่า ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีองค์ประกอบที่ มีฐานะตามกฎหมาย มีพื้นที่ และระดับ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ ความเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้ง มีอำนาจอิสระ มีงบประมาณของตนเอง อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ

๒.๕.๓ ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๐, หน้า ๑๔๔)

องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ มี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ตามบทบัญญัติในหมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๕-๒๘๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กล่าวถึงที่มาขององค์การปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ ดังนี้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสอง วรรคสาม วรรคหก มาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งเป็น ๒ ประเภทได้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นแบบทั่วไปมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษมี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

๒.๕.๔ องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น (ประหยัด หงส์ทองคำ, ๒๕๒๖, หน้า ๑๑)

หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีคุณลักษณะเฉพาะหรือองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

๒. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

๓. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมืองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

๔. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มาหาทุนบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๕. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

๖. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎ ข้อบังคับทั้งปวงย่อมขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

๗. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบคือ ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคล ได้รับอำนาจโดยการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งโดยประชาชน มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีมาบำรุงท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายโดยมีประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนด

๒.๕.๕ วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและตาราวิชาการขอบนักวิชาการหลายท่านได้ประมวลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ไว้มีรายละเอียดดังนี้

จิรศักดิ์ เกษียณบุตร ได้กล่าวว่าการปกครองท้องถิ่นหรือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น นั้นเป็นการจัดรูปแบบการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. เป็นโรงเรียนประชาธิปไตย (School of Democracy) เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

๒. เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง (Local Self Government) เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

๓. เป็นการให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ดำเนินจัดบริการสาธารณะ (Public Service) และงานที่รัฐบาลกลางกำหนดแทนรัฐบาลกลาง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (๒๕๓๙, หน้า ๒๗-๒๘) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจากัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่างๆอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณ

ของตนเอง เพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

๒. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

๔. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจในท้องถิ่น เพื่อให้มีบทบาทในการปกครองตนเอง ทั้งนี้ รัฐบาลมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และบังเกิดผลดีแก่ประชาชนโดยส่วนรวม จะเห็นได้ว่าการจัดให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และทำให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอนาคตของตนเองในท้องถิ่นนั้นๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ์การปกครองในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖ บริบทพื้นที่

เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ๒๒.๕๖ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย ตำบลในเมือง ตำบลท่าวัง ตำบลคลัง ตำบลนาเคียน บางส่วน ของหมู่ที่ ๓ และหมู่ที่ ๔ ตำบลโพธิ์เสด็จหมู่ที่ ๑ และบางส่วนของหมู่ที่ ๒, ๓, ๗ และ ๙ โดยมีอาณาเขต ดังนี้

เขตที่ ๑ ตั้งอยู่ริมคลองท่าลาดฝั่งตะวันตก ตรงจุดที่แนวเส้นแบ่งเขตตำบลท่าวังกับตำบลปากพูน บรรจบกับแนวเส้นแบ่งเขตตำบลนาเคียน

ด้านเหนือ จากหลักเขตที่ ๒ เป็นเส้นเลียบบตามแนวแบ่งเขต ตำบลท่าวัง กับตำบลปากพูน ไปทางทิศตะวันออก ผ่านเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑๒ ต่อเขต เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ถึงหลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ตรงจุดที่แนวเส้นแบ่งเขตตำบลท่าวังกับตำบลท่าซึก บรรจบกับแนวเส้นแบ่งเขตตำบลปากพูน

ด้านทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ ๒ เป็นเส้นเลียบบตามแนวเส้นแบ่งเขต ตำบลท่าวัง กับตำบลท่าซึก แนวเส้นแบ่งเขตตำบลคลัง กับตำบลปากนคร และแนวเส้นแบ่งเขตตำบลในเมือง กับตำบลปากนคร ไปทางทิศใต้ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑๓ ต่อเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควบคุมหัวไทร ถึงหลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ตรงจุดที่แนวเส้นแบ่งเขตตำบลในเมือง บรรจบกับแนวเส้นบางเขตตำบลท่าเรือ

ด้านทิศใต้ จากหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นเลียบบตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลในเมือง กับตำบลท่าเรือไปทางทิศตะวันตก ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๑๗ ต่อเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ถึงหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองหัวห่อง ฝั่งตะวันตก

ด้านทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ ๔ เป็นเส้นเลียบบริมคลองหัวห่อง ฝั่งตะวันตก คลองท่าวัง ฝั่งตะวันตก และคลองท้ายวังฝั่งตะวันตก ไปทางทิศเหนือ ถึงหลักเขตที่ ๕ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองท้ายวังฝั่งตะวันตก ตรงจุดที่อยู่ห่างจากศูนย์กลางถนนเทวบุรี ไปทางทิศใต้ไปทางเส้นขนานระยะ ๑๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนเทวบุรี ผ่านถนนโพธิ์เสด็จ และต่อมาเส้นตรงตามแนวตั้งฉากระยะ ๑๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนโพธิ์เสด็จ ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักเขตที่ ๖

จากหลักเขตที่ ๖ เป็นเส้นขนานระยะ ๑๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนโพธิ์เสด็จฟากตะวันตก ถึงหลักเขตที่ ๗ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองห้วย ฝั่งใต้ จากหลักเขตที่ ๗ เป็นเส้นเลียบบคลองห้วย ฝั่งใต้ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ ๘ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำชลประทาน คลองซอย ๓ ขวา สายใหญ่ ฝั่งซ้าย ฝั่งใต้ จากหลักเขตที่ ๘ เป็นเส้นเลียบบจากริมคลองส่งน้ำชลประทาน คลองซอย ๓ ขวา สายใหญ่ฝั่งซ้าย ฝั่งใต้ ไปทางทิศตะวันตก ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐๓ นาพรุ - ปากพูน ถึงหลักเขตที่ ๙ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำชลประทาน คลองซอย ๓ ขวา สายใหญ่ฝั่งซ้าย ฝั่งใต้ ตรงจุดที่อยู่ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐๓ นาพรุ - ปากพูน ตามแนวเส้นขนาน ระยะ ๕๐๐ เมตร กับศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐๓ นาพรุ - ปากพูน ฟากตะวันตก จากหลักเขตที่ ๙ เป็นเส้นขนานระยะ ๕๐๐ เมตร กับศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐๓ นาพรุ - ปากพูน ฟากตะวันตก ไปทางทิศเหนือ ผ่านทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๖ ต่อเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช - นาแหร่ง ถึงหลักเขตที่ ๑๐ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำชลประทานคลองซอย ๔ ขวา - สายใหญ่ฝั่งซ้าย ฝั่งเหนือ จากหลักเขตที่ ๑๐ เป็นเส้นเลียบบริมคลองชลประทาน คลองซอย ๔ ขวา สายใหญ่ ฝั่งซ้าย ฝั่งเหนือ ไปทางทิศตะวันออก ผ่านทางหลวง

แผ่นดินหมายเลข ๔๑๐๓ นาพรุ - ปากพูน ถึงหลักเขตที่ ๑๑ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำชลประทานซอย ๔ ขวา สายใหญ่ฝั่งซ้าย ฝั่งเหนือ ตรงจุดที่อยู่จุดศูนย์กลางซอยไตรภูมิปากตะวันตก

จากหลักเขตที่ ๑๑ เป็นเส้นขนานระยะ ๑๐๐ เมตร กับศูนย์กลางซอยไตรภูมิ ปากตะวันตก ไปทางทิศเหนือ ถึงหลักเขตที่ ๑๒ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางคลองส่งน้ำชลประทาน คลองซอย ๔ ขวา - สายใหญ่ฝั่งซ้ายตามแนวเส้นขนานระยะ ๓๐๐ เมตร กับศูนย์กลางส่งน้ำชลประทาน คลองซอย ๔ ขวา- สายใหญ่ ฝั่งซ้าย ฝั่งเหนือ จากหลักเขตที่ ๑๒ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตก ถึงหลักเขตที่ ๑๓ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองทุ่งปรังฝั่งตะวันตก ตรงจุดที่อยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางถนนสะพานยาวไปทางทิศเหนือ ตามแนวเส้นขนาน ๑๐๐ เมตร กับศูนย์กลางถนนสะพานยาวปากเหนือจากหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นเลียบริมคลองทุ่งปรัง ฝั่งตะวันตก และคลองท่าลาดฝั่งตะวันตกไปทางทิศเหนือ บรรจบกับหลักเขตที่ ๑

สภาพภูมิประเทศ

ตั้งอยู่บนสันทรายทอดยาวตามเหนือ - ใต้ ห่างจากเขาหลวงทางทิศตะวันตก ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร และห่างจากชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยทางทิศตะวันออก ประมาณ ๑๓ กิโลเมตร พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ดอนค่อย ๆ ลาดต่ำไปทางทิศตะวันออกและทางทิศตะวันตก ที่ลาดต่ำเหล่านี้เมื่อถึงช่วงมรสุมจะมีน้ำท่วมถึงสำหรับลักษณะพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเมืองส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา แต่ในปัจจุบันความเจริญของเมืองเริ่มขยายตัวเข้าไปครอบคลุมมากขึ้น เช่น มีการสร้างหมู่บ้านจัดสรร อาคารบ้านเรือน ส่วนพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกส่วนมากเป็นที่สวน เช่น สวนยางพารา สวนผลไม้

สภาพภูมิอากาศ

เทศบาลนครนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ใกล้เคียงกับเส้นศูนย์สูตรและคาบสมุทรมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ส่งอิทธิพลให้เกิดฤดูกาลแค่ ๒ ฤดูกาลเท่านั้น คือ

ฤดูร้อน อยู่ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน อากาศค่อนข้างร้อนตลอดฤดูกาล

ฤดูฝน อยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมกราคม แต่จะมีฝนตกหนาแน่น ประมาณเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ซึ่งเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันแทบทุกปี

ที่ตั้งสำนักงานเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน ตำบลคลัง

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จึงรวบรวมและทบทวนเพื่อเสนองานวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

พระจริณ จิรสุโก (เมืองประทับ) (๒๕๕๒, ๑๗๔ หน้า) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี" ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากรมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบของกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณไม่คลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลไปในทิศทางเดียวกัน คือยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและให้บริหารต่างๆด้วยความจริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

พระจรุณ ธีรปัญญา (เวฬุวาปี) (๒๕๕๔, ๑๗๔ หน้า) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๐ มีอายุตั้งแต่ ๓๑ - ๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๐ มีระดับการศึกษา ม.๓ - ม.๖ หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๐ และมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๐ และพบว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงพญา จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงพญา จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

พระปีย์วัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต) (๒๕๕๔, ๒๑๕ หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า บุคลากรและประชาชน มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หลักความรับผิดชอบมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน, หลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใสมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนหลักนิติธรรม, หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า พบว่าบุคลากรและประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

พระปลัดอำนาจ ปญญาโร (ผลจันทร์) (๒๕๕๗, ๑๕๑ หน้า) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/ต่อเดือน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนครั้งที่เข้าใช้บริการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระมหาจรัสศักดิ์ จิรสกโก (ศรีปราบ) (๒๕๕๕, ๑๕๗ หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักนิติธรรม การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของครู พบว่า ครูมีเพศ อายุระดับการศึกษาและประสบการณ์สอน ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แนวทางการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรพิจารณาความดีความชอบของครูอย่างเสมอภาคและยุติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีกฎเกณฑ์ในการบริหารงานที่สามารถตรวจสอบได้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนในกิจกรรมทุกอย่าง ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถและด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) (๒๕๕๗, ๑๕๑ หน้า) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ (๒๕๕๔, หน้า ๒) และแนวคิดของ สถาบันราชประชาสมาสัย (๒๕๕๔, หน้า ๖) ซึ่งตัวแปรที่มีผลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล คือ ความคิดเห็นของประชาชน ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๗๒ คน (สถิติ ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๘)

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๗๒ คน (สถิติ ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๘) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๘๔ คน (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๕๔, หน้า ๑๑๓)

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทคนิควิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random sampling) (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๕๔, หน้า ๑๐๑) คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรในเทศบาลนครนครศรีธรรมราชออกเป็นตำบลได้ทั้งหมด ๕ ตำบลใช้การสุ่มแบบเป็นสัดส่วน แล้วเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ซึ่งมีวิธี คือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้ว จำนวน ๓๘๔ คน คูณกับประชากรของแต่ละตำบล และหารด้วยประชากรรวมทั้งหมดของเทศบาลนคร

นครศรีธรรมราช เช่น กลุ่มตัวอย่าง ๓๘๔ คูณด้วยประชากรในตำบลในเมือง ๔๕,๙๖๐ หารด้วย ประชากรทั้งหมดของเทศบาล ๑๒๙,๙๗๒ ได้กลุ่มตัวอย่าง ๑๓๕ คน ตามตาราง ๓.๑ ทำทั้ง ๕ ตำบล เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบ ๓๘๔ คนแล้ว จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๕๔, หน้า ๙๘-๙๙) โดยการจับทำฉลาก จากประชาชนที่มาประชุมของแต่ละ ตำบล ทำฉลาก (ได้ - ไม่ได้) ให้ครบตามที่จะเก็บแบบสอบถามของแต่ละตำบล ทำอย่างนี้ทั้ง ๕ ตำบล จนครบจำนวนที่ต้องการ ๓๘๔ คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชุมชนในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช	จำนวน หลังคาเรือน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. ตำบลในเมือง	๑๖,๐๗๗	๔๕,๙๖๐	๑๓๕
๒. ตำบลคลัง	๗,๘๒๑	๑๙,๕๐๓	๖๕
๓. ตำบลท่าวัง	๖,๖๒๙	๑๘,๑๓๔	๕๕
๔. ตำบลโพธิ์เสด็จ	๑๒,๑๔๕	๓๓,๕๙๐	๑๐๒
๕. ตำบลนาเคียน	๓,๒๑๖	๑๒,๗๘๕	๒๗
รวม	๔๕,๘๘๘	๑๒๙,๙๗๒	๓๘๔

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ปลายปิด (Closed - ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑.๔.๑ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสอบถาม

๑.๔.๒ สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๑.๔.๓ นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

๑.๔.๔ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๓ ท่าน ประกอบด้วย ดร.สุภาพ เต็มรัตน์, ดร.สุปรียา ชำนาญพุดผิพร และ ผศ.เชาวน์วิศ เสนพงศ์ ตรวจสอบความครอบคลุมตามขอบข่ายของเนื้อหา โดยการหาดัชนี IOC ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทุกข้อ

๑.๔.๕ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชนนอกเขตเทศบาล (Try out) ที่เทศบาลตำบลลานสกา จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๑.๔.๖ นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตามขั้นตอนดังนี้

๓.๕.๑ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

๓.๕.๒ นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๘๔ ชุด ด้วยตัวเอง ใช้เวลาเก็บข้อมูลภายใน ๓ สัปดาห์ และได้รับแบบสอบถามกลับมาทุกชุด

๓.๕.๓ ตรวจสอบข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการ พร้อมนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X}$) (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) (Standard Deviation) ตามเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ต (Likert) โดยการจัดระดับเป็น ๕ ระดับ (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, ๒๕๓๙, หน้า ๑๕) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐ แปลความว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ แปลความว่า มีความคิดเห็นระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ แปลความว่า มีความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ แปลความว่า มีความคิดเห็นระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ แปลความว่า มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) (Standard Deviation) ตามเกณฑ์การให้คะแนนของไลเคิร์ต แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายของลิเคิร์ต (Likert) เช่นเดียวกับตอนที่ ๒

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ตอนที่ ๕ รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จากคำถามปลายเปิด นำเสนอเชิงพรรณนา

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก. หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๓๑) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ข. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๖๙)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อคำถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

๒. สถิติพื้นฐาน

ก. หาค่าร้อยละ (Percentage) (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๗๐) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$$

ข. ค่าเฉลี่ย (Mean) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๗๐) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนประชากร

ค. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๗๔) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ง. ค่าที (t-test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ โดยใช้สูตร (ส่งศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๘๙)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	X_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ ๑
	X_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ ๒

s_1^2	แทน	คะแนนแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑
s_2^2	แทน	คะแนนแปรปรวนของกลุ่มที่ ๒
n_1	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ๑
n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ๒

จ. การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า ๒ กลุ่ม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนโดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONEWAY ANOVA) (สงศรี ชมภูวงศ์, ๒๕๔๗, หน้า ๘๙) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงของ F- Distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ฉ. เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับชั้น ดังนี้

- ๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้คือ

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม)
Sig	แทน	ค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล โดยแบ่งเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา
อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๖๑	๔๑.๙๓
หญิง	๒๒๓	๕๘.๐๗
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๗ และ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๓

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๑๕.๖๓
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๒๔.๒๒
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๓๔.๖๔
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๒๕.๕๒
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ ๔๖ - ๖๐ ปี จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๔ มีอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ อายุ ๓๑ - ๔๕ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๒ และ อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๓ น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๙๘	๒๕.๕๒
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๒๘.๖๕
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๒๔.๔๘
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๒๑.๓๕
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๕ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๕ และมีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๘ น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

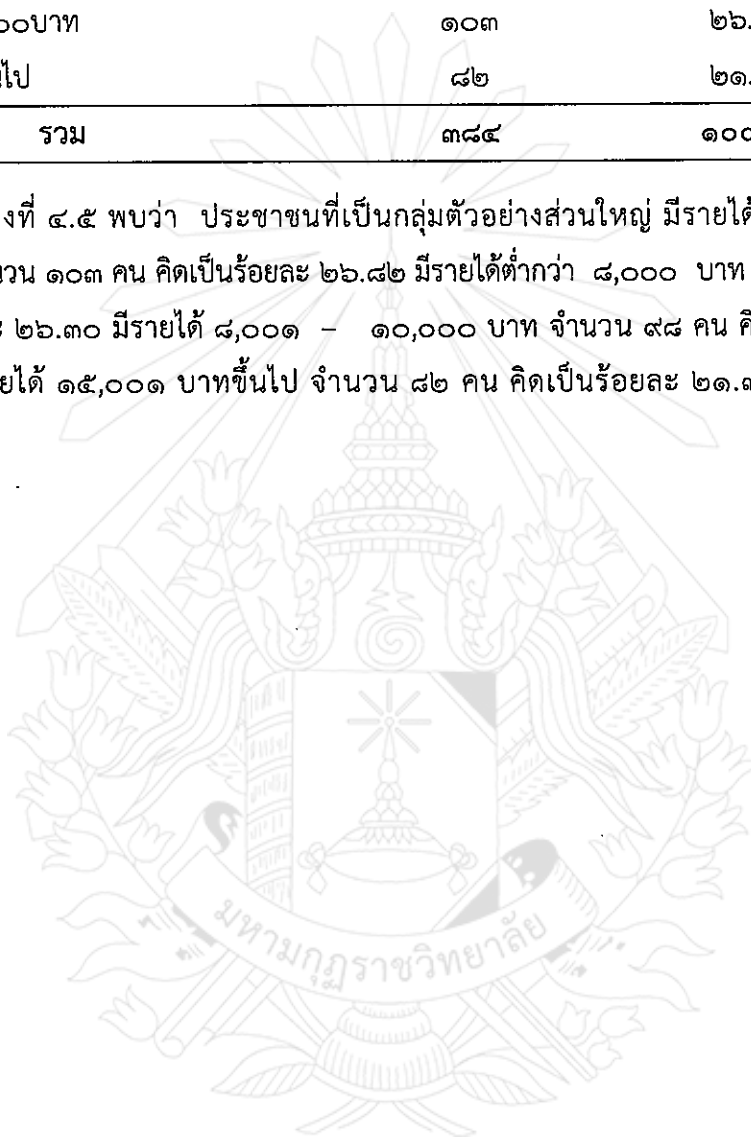
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	๑๐๗	๒๗.๘๖
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๑๓.๘๐
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๒๖.๐๔
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๓๒.๒๙
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๙ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๖ มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๔ และมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๐ น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๒๖.๓๐
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๒๕.๕๒
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๒๖.๘๒
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๒๑.๓๕
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๒ มีรายได้ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๐ มีรายได้ ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ และมีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๕ น้อยที่สุดตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
 บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มี
 ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
 โดยรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก
รวม	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านหลัก
 นิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	๔.๔๒	๐.๕๘	มาก
๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน	๔.๔๗	๐.๕๑	มาก
๓. การบริหารงานมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	๔.๓๗	๐.๕๖	มาก
๔. มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	๔.๓๒	๐.๖๕	มาก
๕. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	๔.๒๕	๐.๕๖	มาก
รวม	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๒ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ ที่ว่า ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนข้อที่ ๕ ที่ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม

ด้านหลักคุณธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม	๔.๔๓	๐.๕๑	มาก
๒. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อม ให้บริการ	๔.๓๗	๐.๕๖	มาก
๓. มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม	๔.๓๒	๐.๖๕	มาก
๔. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม	๔.๒๐	๐.๕๙	มาก
๕. บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม	๔.๓๔	๐.๕๙	มาก
รวม	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๑ ที่ว่า ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ที่ว่า มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ส่วนข้อที่ ๔ ที่ว่า ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. มีการประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ	๔.๒๕	๐.๕๖	มาก
๒. การบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ	๔.๓๕	๐.๕๕	มาก
๓. กระบวนการทำงานของเทศบาลเปิดเผยและตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบ	๔.๒๔	๐.๖๒	มาก
๔. เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล	๔.๓๗	๐.๕๖	มาก
๕. ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง	๔.๓๒	๐.๖๕	มาก
รวม	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๔ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ที่ว่า การบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ ส่วนข้อที่ ๓ ที่ว่า กระบวนการทำงานของเทศบาลเปิดเผยและตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน	๔.๓๒	๐.๖๕	มาก
๒. มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน	๔.๒๕	๐.๕๖	มาก
๓. ปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา	๔.๓๗	๐.๕๕	มาก
๔. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	๔.๒๑	๐.๖๓	มาก
๕. มีการแต่งตั้งตัวแทนประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง	๔.๒๔	๐.๖๑	มาก
รวม	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๓ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๑ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนข้อที่ ๔ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม	๔.๑๗	๐.๓๗	มาก
๒. นำโครงการกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการประชาคมไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาล	๔.๒๕	๐.๕๖	มาก
๓. มีการให้บริการต่างๆด้วยความรับผิดชอบต่อสนองความต้องการของประชาชน	๔.๑๘	๐.๖๕	มาก
๔. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน	๔.๒๑	๐.๖๓	มาก
๕. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ	๔.๒๖	๐.๕๔	มาก
รวม	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๕ ที่ว่ารับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ที่ว่า นำโครงการกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการประชาคมไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาล ส่วนข้อที่ ๑ ที่ว่า มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน	๔.๒๐	๐.๔๐	มาก
๒. ประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯ มีประสิทธิภาพคุ้มค่ามากน้อย	๔.๒๗	๐.๕๕	มาก
๓. การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่	๔.๒๔	๐.๖๒	มาก
๔. ได้ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ชำรุดเพื่อให้ใช้งานได้	๔.๓๙	๐.๔๙	มาก
๕. ได้มีการจัดการ ดูแล เครื่องมือเครื่องใช้ อย่างเหมาะสม	๔.๒๑	๐.๖๓	มาก
รวม	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ ๔ ที่ว่าได้ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ชำรุดเพื่อให้ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ ๒ ที่ว่าประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯ มีประสิทธิภาพคุ้มค่า ส่วนข้อที่ ๑ ที่ว่า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามเพศ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น					
	ชาย			หญิง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๔.๓๗	๐.๒๙	มาก	๔.๓๗	๐.๓๓	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๕	๐.๓๕	มาก	๔.๓๒	๐.๓๙	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๓๓	๐.๓๗	มาก	๔.๒๙	๐.๓๙	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๒๙	๐.๓๕	มาก	๔.๒๗	๐.๓๙	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๐	๐.๓๐	มาก	๔.๒๒	๐.๓๐	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๒๖	๐.๒๘	มาก	๔.๒๗	๐.๓๐	มาก
รวม	๔.๓๐	๐.๒๗	มาก	๔.๒๙	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และ เพศหญิง อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

เพศหญิง พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น								
	๑๘ - ๓๐ ปี		๓๑ - ๔๕ ปี		๔๖ - ๖๐ ปี				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๔.๓๘	๐.๒๖	มาก	๔.๓๖	๐.๓๙	มาก	๔.๓๗	๐.๒๔	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๗	๐.๓๔	มาก	๔.๓๒	๐.๔๗	มาก	๔.๓๕	๐.๓๒	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๓๔	๐.๓๓	มาก	๔.๒๙	๐.๕๐	มาก	๔.๓๑	๐.๓๓	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๒๗	๐.๒๘	มาก	๔.๒๕	๐.๔๗	มาก	๔.๓๐	๐.๓๒	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๑	๐.๒๔	มาก	๔.๑๗	๐.๓๓	มาก	๔.๒๔	๐.๒๙	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๒๕	๐.๒๗	มาก	๔.๒๕	๐.๓๒	มาก	๔.๒๗	๐.๒๙	มาก
รวม	๔.๓๐	๐.๒๒	มาก	๔.๒๗	๐.๓๗	มาก	๔.๓๑	๐.๒๕	มาก

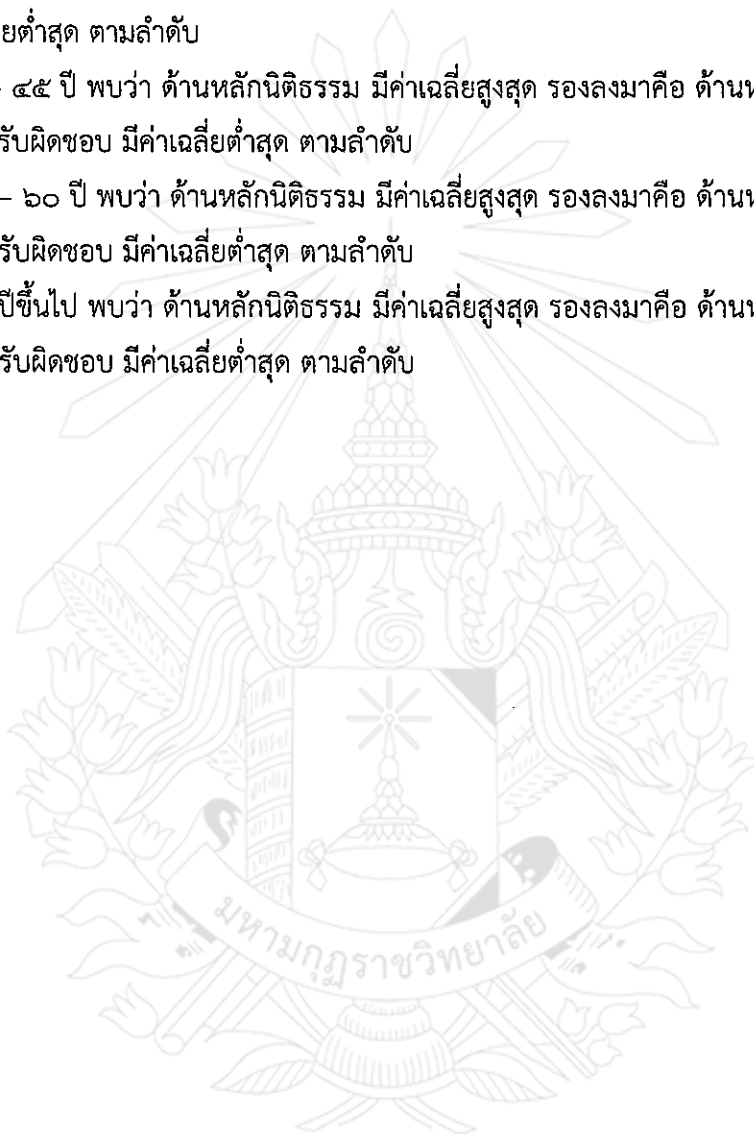
จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๕ ปี ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ ๓๑ - ๔๕ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ ๔๖ - ๖๐ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการมากกว่าสถาบันนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น								
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา/ปวช.		ปริญญาตรีหรือสูงกว่า				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๔.๕๒	๐.๒๙	มาก	๔.๓๖	๐.๓๑	มาก	๔.๓๓	๐.๓๒	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๖	๐.๓๕	มาก	๔.๓๒	๐.๓๖	มาก	๔.๓๒	๐.๔๑	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๓๖	๐.๓๔	มาก	๔.๓๒	๐.๓๖	มาก	๔.๒๗	๐.๔๕	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๓๔	๐.๓๑	มาก	๔.๒๙	๐.๓๖	มาก	๔.๒๔	๐.๔๐	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๙	๐.๒๖	มาก	๔.๒๔	๐.๒๘	มาก	๔.๑๖	๐.๒๙	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๓๑	๐.๒๗	มาก	๔.๒๙	๐.๒๕	มาก	๔.๒๓	๐.๓๓	มาก
รวม	๔.๓๕	๐.๒๕	มาก	๔.๓๐	๐.๒๗	มาก	๔.๒๖	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญาตรี/ปวส. และปริญญาตรี หรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา /ปวช. พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

การศึกษาระดับอนุปริญญาตรี/ปวส. พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

การศึกษาระดับศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีนครินทร์
โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น								
	เกษตรกร		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		รับจ้างทั่วไป				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านหลักนิติธรรม	๔.๓๘	๐.๒๘	มาก	๔.๓๖	๐.๓๗	มาก	๔.๓๗	๐.๒๗	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๔	๐.๓๗	มาก	๔.๓๒	๐.๔๓	มาก	๔.๓๕	๐.๓๓	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๒๙	๐.๓๘	มาก	๔.๒๘	๐.๔๕	มาก	๔.๓๕	๐.๓๒	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๓๑	๐.๓๖	มาก	๔.๒๖	๐.๓๔	มาก	๔.๒๗	๐.๓๓	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๓	๐.๒๙	มาก	๔.๑๑	๐.๓๑	มาก	๔.๒๒	๐.๒๙	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๒๕	๐.๓๑	มาก	๔.๒๓	๐.๒๕	มาก	๔.๒๗	๐.๒๗	มาก
รวม	๔.๓๐	๐.๒๙	มาก	๔.๒๘	๐.๓๔	มาก	๔.๓๑	๐.๒๔	มาก

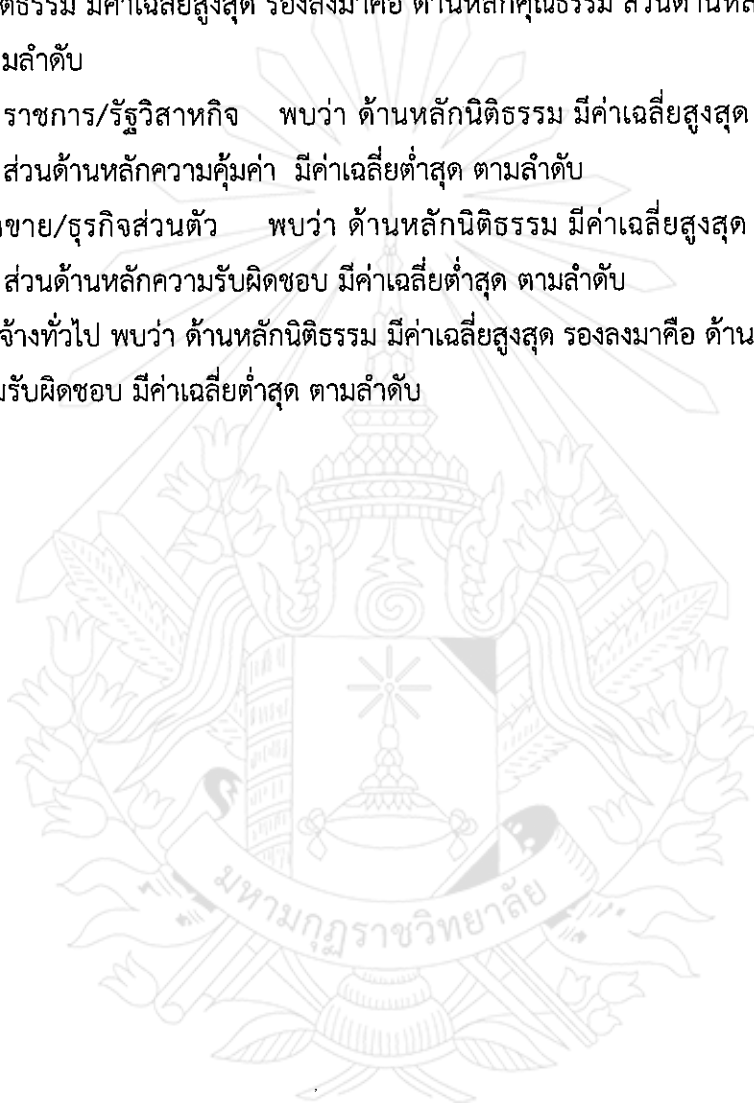
จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ รับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกรพบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพ รับจ้างทั่วไป พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครราชสีมา
โดยรวม จำแนกตามรายได้เดือน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น					
	ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๘,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	$\bar{X}$	S.D.
๑. ด้านหลักนิติธรรม	$\bar{X}$ ๔.๓๖ S.D. ๐.๒๘	มาก ๔.๓๑ ๐.๔๐	มาก ๔.๔๐ ๐.๒๘	มาก ๔.๔๐ ๐.๒๘	มาก ๔.๔๐ ๐.๒๕	มาก
๒. ด้านหลักคุณธรรม	๔.๓๐ ๐.๓๕	มาก ๔.๓๑ ๐.๔๗	มาก ๔.๓๓ ๐.๓๔	มาก ๔.๔๐ ๐.๓๔	มาก ๔.๔๐ ๐.๓๒	มาก
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	๔.๓๒ ๐.๓๕	มาก ๔.๒๒ ๐.๕๐	มาก ๔.๓๒ ๐.๓๓	มาก ๔.๓๖ ๐.๓๒	มาก ๔.๓๖ ๐.๓๒	มาก
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	๔.๒๗ ๐.๓๒	มาก ๔.๒๓ ๐.๔๙	มาก ๔.๓๓ ๐.๓๕	มาก ๔.๓๐ ๐.๒๗	มาก ๔.๓๐ ๐.๒๗	มาก
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	๔.๒๑ ๐.๒๖	มาก ๔.๑๘ ๐.๓๖	มาก ๔.๒๔ ๐.๓๐	มาก ๔.๒๒ ๐.๒๔	มาก ๔.๒๒ ๐.๒๔	มาก
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	๔.๒๕ ๐.๒๖	มาก ๔.๒๔ ๐.๓๔	มาก ๔.๒๘ ๐.๓๐	มาก ๔.๒๙ ๐.๒๔	มาก ๔.๒๙ ๐.๒๔	มาก
รวม	๔.๒๘ ๐.๒๕	มาก ๔.๒๕ ๐.๓๘	มาก ๔.๓๒ ๐.๒๗	มาก ๔.๓๓ ๐.๒๑	มาก ๔.๓๓ ๐.๒๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท ๘,๐๐๑ - ๑๐ ๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
งานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตาม
เพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๓๐	๐.๒๗	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๒๙	๐.๓๐	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย
และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๓๐	๐.๒๗	๐.๓๕	๐.๗๓
หญิง	๒๒๓	๔.๒๙	๐.๓๐		

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชโดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๓๗	๐.๒๙	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๓๗	๐.๓๓	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๓๗	๐.๒๙	- ๐.๐๑	๐.๙๙
หญิง	๒๒๓	๔.๓๗	๐.๓๓		

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๓๕	๐.๓๕	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๓๒	๐.๓๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๓๕	๐.๓๕	๐.๘๕	๐.๓๙
หญิง	๒๒๓	๔.๓๒	๐.๓๙		

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๓๓	๐.๓๗	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๒๙	๐.๓๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศเพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๓๓	๐.๓๗	๐.๙๙	๐.๓๓
หญิง	๒๒๓	๔.๒๙	๐.๓๙		

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๒๙	๐.๓๕	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๒๗	๐.๓๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๒๙	๐.๓๕	๐.๕๑	๐.๖๙
หญิง	๒๒๓	๔.๒๗	๐.๓๙		

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๒๐	๐.๓๐	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๒๒	๐.๓๐	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๒๐	๐.๓๐	- ๐.๖๙	๐.๔๙
หญิง	๒๒๓	๔.๒๒	๐.๓๐		

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๖๑	๔.๒๖	๐.๒๘	มาก
หญิง	๒๒๓	๔.๒๗	๐.๓๐	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศเพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๖๑	๔.๒๖	๐.๒๘	- ๐.๑๕	๐.๘๘
หญิง	๒๒๓	๔.๒๗	๐.๓๐		

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๓๐	๐.๒๒	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๒๗	๐.๓๗	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๓๑	๐.๒๕	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๕ ปี ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๘	๓	๐.๐๓	๐.๓๑	๐.๘๒
ภายในกลุ่ม	๓๑.๖๓	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๗๑	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๓๘	๐.๒๖	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๓๖	๐.๓๙	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๓๗	๐.๒๔	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๓๕	๐.๓๕	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๕ ปี ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๖	๓	๐.๐๒	๐.๑๙	๐.๙๐
ภายในกลุ่ม	๓๖.๘๐	๓๘๐	๐.๑๐		
รวม	๓๖.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๓๗	๐.๓๔	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๓๒	๐.๔๗	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๓๕	๐.๓๒	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๙	๐.๓๗	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๕ ปี ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๙	๓	๐.๑๐	๐.๖๘	๐.๕๗
ภายในกลุ่ม	๕๓.๗๑	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๔.๐๐	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๓๔	๐.๓๓	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๒๙	๐.๕๐	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๓๑	๐.๓๓	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๙	๐.๓๗	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี, ๓๑ - ๔๕ ปี, ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๒	๓	๐.๐๔	๐.๒๗	๐.๘๕
ภายในกลุ่ม	๕๖.๓๕	๓๘๐	๐.๑๕		
รวม	๕๖.๔๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๒๗	๐.๒๘	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๒๕	๐.๔๗	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๓๐	๐.๓๒	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๘	๐.๓๘	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี, ๓๑ - ๔๕ ปี, ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๙	๓	๐.๐๖	๐.๔๕	๐.๗๒
ภายในกลุ่ม	๕๒.๓๗	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๒.๕๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ จําแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๒๑	๐.๒๔	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๑๗	๐.๓๓	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๒๔	๐.๒๙	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๒	๐.๓๑	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจําแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี, ๓๑ - ๔๕ ปี, ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๘	๓	๐.๐๓	๐.๓๑	๐.๘๒
ภายในกลุ่ม	๓๑.๖๓	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๗๑	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๖๐	๔.๒๕	๐.๒๗	มาก
๓๑ - ๔๕ ปี	๙๓	๔.๒๕	๐.๓๒	มาก
๔๖ - ๖๐ ปี	๑๓๓	๔.๒๗	๐.๒๙	มาก
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๘	๔.๒๗	๐.๒๕	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี, ๓๑ - ๔๕ ปี, ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๓	๓	๐.๐๑	๐.๑๓	๐.๙๖
ภายในกลุ่ม	๓๑.๕๔	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๕๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๓๕	๐.๒๕	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๓๐	๐.๒๗	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๒๖	๐.๓๑	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๒๕	๐.๓๑	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๓	๓	๐.๑๘	๒.๑๗	๐.๐๙
ภายในกลุ่ม	๓๑.๑๗	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๗๑	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๔๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๔๒	๐.๒๙	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๓๖	๐.๓๑	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๓๓	๐.๓๒	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๓๔	๐.๓๒	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๙ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๘	๓	๐.๑๖	๑.๖๕	๐.๑๘
ภายในกลุ่ม	๓๖.๓๘	๓๘๐	๐.๑๐		
รวม	๓๖.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๔๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๕๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๓๖	๐.๓๕	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๓๒	๐.๓๖	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๕	๔.๓๒	๐.๔๑	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๓๒	๐.๓๘	มาก
รวม	๓๘๕	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๓	๓	๐.๐๔	๐.๓๐	๐.๘๓
ภายในกลุ่ม	๕๓.๘๗	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๔.๐๐	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๓๖	๐.๓๔	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๓๒	๐.๓๖	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๒๗	๐.๔๕	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๒๖	๐.๓๘	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๓ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๖	๓	๐.๒๒	๑.๕๐	๐.๒๑
ภายในกลุ่ม	๕๕.๘๑	๓๘๐	๐.๑๕		
รวม	๕๖.๔๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๕๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๓๔	๐.๓๑	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๒๙	๐.๓๖	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๒๔	๐.๔๐	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๒๔	๐.๔๑	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. และ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๕ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๙	๓	๐.๒๐	๑.๔๕	๐.๒๓
ภายในกลุ่ม	๕๑.๙๖	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๒.๕๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๕๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๒๙	๐.๒๖	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๒๔	๐.๒๘	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๑๖	๐.๒๙	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๑๕	๐.๓๕	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๗ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๑	๓	๐.๔๐	๔.๖๘	๐.๐๐*
ภายในกลุ่ม	๓๒.๖๔	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๓.๘๕	๓๘๓			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๕๘ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	อนุปริญญา/ปวส.	มัธยมศึกษา/ปวช.	ประถมศึกษา
		๔.๑๕	๔.๑๖	๔.๒๔	๔.๒๙
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๔.๑๕	-	๐.๐๐	๐.๐๙*	๐.๑๓*
อนุปริญญา/ปวส.	๔.๑๖		-	๐.๐๘*	๐.๑๓*
มัธยมศึกษา/ปวช.	๔.๒๔			-	๐.๐๕
ประถมศึกษา	๔.๒๙				-

จากตารางที่ ๔.๕๘ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่าง ตามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ประถมศึกษา มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มากกว่า อนุปริญญา/ปวส. มากกว่า ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

มัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มากกว่า อนุปริญญา/ปวส. มากกว่า ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๕๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๙๘	๔.๓๑	๐.๒๗	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๑๐	๔.๒๙	๐.๒๕	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	๙๔	๔.๒๓	๐.๓๓	มาก
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๘๒	๔.๒๑	๐.๒๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๑	๓	๐.๒๐	๒.๔๙	๐.๐๖
ภายในกลุ่ม	๓๐.๙๖	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๕๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๖๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๖๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๓๐	๐.๒๙	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๗	๐.๒๘	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๒๘	๐.๓๔	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๓๑	๐.๒๔	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๗	๓	๐.๐๒	๐.๒๙	๐.๘๓
ภายในกลุ่ม	๓๑.๖๔	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๗๑	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๖๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๖๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๓๘	๐.๒๘	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๓๓	๐.๓๓	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๓๖	๐.๓๗	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๓๗	๐.๒๗	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖๔ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๐	๓	๐.๐๓	๐.๓๔	๐.๘๐
ภายในกลุ่ม	๓๖.๗๖	๓๘๐	๐.๑๐		
รวม	๓๖.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๖๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๖๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๓๔	๐.๓๗	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๙	๐.๔๐	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๓๒	๐.๔๓	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๓๕	๐.๓๓	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๖	๓	๐.๐๕	๐.๓๙	๐.๗๖
ภายในกลุ่ม	๕๓.๘๔	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๔.๐๐	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๖๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๖๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๒๙	๐.๓๘	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๙	๐.๔๐	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๒๘	๐.๔๕	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๓๕	๐.๓๒	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๒	๓	๐.๑๑	๐.๗๒	๐.๕๔
ภายในกลุ่ม	๕๖.๑๕	๓๘๐	๐.๑๕		
รวม	๕๖.๔๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๖๘ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๖๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๓๑	๐.๓๖	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๖	๐.๓๔	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๒๗	๐.๔๔	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๒๗	๐.๓๓	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๓	๓	๐.๐๔	๐.๓๑	๐.๘๒
ภายในกลุ่ม	๕๒.๔๓	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๒.๕๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗๐ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๗๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๒๓	๐.๒๙	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๑	๐.๓๑	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๑๘	๐.๓๑	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๒๒	๐.๒๙	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๗๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร ,รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๔	๓	๐.๐๕	๐.๕๒	๐.๖๗
ภายในกลุ่ม	๓๓.๗๑	๓๘๐	๐.๐๙		
รวม	๓๓.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๗๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๐๗	๔.๒๕	๐.๓๑	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๓	๔.๒๓	๐.๒๕	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๔.๒๘	๐.๓๐	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๒๔	๔.๒๗	๐.๒๗	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๗๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ เกษตรกร, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๔ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๐	๓	๐.๐๓	๐.๔๒	๐.๗๔
ภายในกลุ่ม	๓๑.๔๗	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๕๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๗๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๒๘	๐.๒๕	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๒๕	๐.๓๘	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๓๒	๐.๒๗	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๓๓	๐.๒๑	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๙	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๗๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๕	๓	๐.๑๒	๑.๔๑	๐.๒๔
ภายในกลุ่ม	๓๑.๓๖	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๗๑	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗๖ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๗๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๓๖	๐.๒๘	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๓๑	๐.๔๐	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๔๐	๐.๒๘	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๔๐	๐.๒๕	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๗	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๙	๓	๐.๑๖	๑.๖๙	๐.๑๗
ภายในกลุ่ม	๓๖.๓๗	๓๘๐	๐.๑๐		
รวม	๓๖.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๗๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๗๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๓๐	๐.๓๕	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๓๑	๐.๔๗	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๓๓	๐.๓๔	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๔๐	๐.๓๒	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๗๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๓	๓	๐.๑๘	๑.๒๖	๐.๒๙
ภายในกลุ่ม	๕๓.๔๗	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๓.๙๖	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘๐ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๘๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๓๒	๐.๓๕	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๒๒	๐.๕๐	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๓๒	๐.๓๓	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๓๖	๐.๓๒	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๓๑	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๘๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๐	๓	๐.๓๓	๒.๒๙	๐.๐๘
ภายในกลุ่ม	๕๕.๔๗	๓๘๐	๐.๑๕		
รวม	๕๖.๔๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘๒ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๘๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๒๗	๐.๓๒	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๒๓	๐.๔๙	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๓๓	๐.๓๕	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๓๐	๐.๒๗	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๘	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๘๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘๔ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๐	๓	๐.๑๗	๑.๒๑	๐.๓๐
ภายในกลุ่ม	๕๒.๐๕	๓๘๐	๐.๑๔		
รวม	๕๒.๕๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘๔ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๘๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อรายได้อื่น

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๒๑	๐.๒๖	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๑๘	๐.๓๖	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๒๔	๐.๓๐	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๒๒	๐.๒๔	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๑	๐.๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๘๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อรายได้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อรายได้อื่นต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๙	๓	๐.๐๖	๐.๓๒	๐.๘๔
ภายในกลุ่ม	๓๓.๖๖	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๓.๘๕	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘๖ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบต่อรายได้อื่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตารางที่ ๔.๘๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท	๑๐๑	๔.๒๕	๐.๒๖	มาก
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๔.๒๔	๐.๓๔	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๐๓	๔.๒๘	๐.๓๐	มาก
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๘๒	๔.๒๙	๐.๒๔	มาก
รวม	๓๘๔	๔.๒๖	๐.๒๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๘๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท, ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๘๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๕	๓	๐.๐๕	๐.๕๙	๐.๖๒
ภายในกลุ่ม	๓๑.๔๒	๓๘๐	๐.๐๘		
รวม	๓๑.๕๗	๓๘๓			

จากตารางที่ ๔.๘๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหาร
งานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๔.๘๙ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

แนวทางส่งเสริม	ความถี่
๑. ด้านหลักนิติธรรม	
๑.๑ ควรส่งเสริมให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด	๔๑
๑.๒ การปกครองควรยึดตามกรอบระเบียบของเทศบาลและมีความเมตตา กรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน	๒๐
รวม	๖๑
๒. ด้านหลักคุณธรรม	
๒.๑ จัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม	๔๙
๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ควรให้มีความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของ จริยธรรม	๓๙
รวม	๘๘
๓. ด้านหลักความโปร่งใส	
๓.๑ ควรส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้มีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริงและชัดเจน	๕๕
๓.๒ ควรส่งเสริมเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ต่อสาธารณะชนถูกต้อง	๔๐
รวม	๙๕
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	
๔.๑ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ	๕๗
๔.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	๔๓
รวม	๙๕
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ	
๕.๑ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชน อย่างต่อเนื่อง	๕๗
๕.๒ ควรรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ	๕๕
รวม	๑๑๒

ตารางที่ ๔.๘๙ (ต่อ)

แนวทางส่งเสริม	ความถี่
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า	
๖.๑ จัดโครงการรณรงค์ช่วยกันประหยัดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน	๕๕
๖.๒ ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ การใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯให้ทราบทั่วถึง	๔๗
รวม	๑๐๒

จากตารางที่ ๔.๘๙ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีความถี่มากที่สุด คือ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ควรรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ รองลงมา ด้านหลักความคุ้มค่า คือ จัดโครงการรณรงค์ช่วยกันประหยัดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ การใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯให้ทราบทั่วถึง และด้านหลักนิติธรรม มีความถี่น้อยที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด การปกครองควรยึดตามกรอบระเบียบของเทศบาลและมีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยขอเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๗๒ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๙,๙๗๒ คน (สถิติ ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๘) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejeic และ Morgan จึงได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๘๔ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ “แบบสอบถาม” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวความคิดที่ตั้งไว้ ซึ่งจะเป็นลักษณะคำถามแบบเลือกตอบตามมาตราส่วน และแบบปลายเปิด มีทั้งหมด ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามมีคำตอบให้เลือกโดยสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับคะแนน

ตอนที่ ๓ คำถามปลายเปิด (Opened-Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ

เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งหมด ๓๘๔ ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และ (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

๑. จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๗ และ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๓

๒. จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ ๔๖ - ๖๐ ปี จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๔ มีอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ อายุ ๓๑ - ๔๕ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๒ และ อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๓ น้อยที่สุด ตามลำดับ

๓. จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๕ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๘ และมีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๕ น้อยที่สุด ตามลำดับ

๔. จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๙ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๖ มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๔ และมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๑ น้อยที่สุด ตามลำดับ

๕. จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐บาท จำนวน ๑๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๒ มีรายได้ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๐ มีรายได้ ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ และมีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๕ น้อยที่สุด ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านหลัก นิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชาย และ เพศหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เพศหญิง พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๕ ปี ๔๖ - ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อายุ ๓๑ - ๔๕ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อายุ ๔๖ - ๖๐ ปี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญาตรี/ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา /ปวช. พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับการศึกษาระดับอนุปริญญาตรี/ปวส. พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ การศึกษาระดับศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ รับจ้างทั่วไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกร พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพ ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพ รับจ้างทั่วไป พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

๕. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส

โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๑.๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ดังนี้

แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ดังนี้

๑. ด้านหลักนิติธรรม ได้แก่ ควรส่งเสริมให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด การปกครองควรยึดตามกรอบระเบียบของเทศบาลและมีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน

๒. ด้านหลักคุณธรรม ได้แก่ จัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม การปฏิบัติหน้าที่ควรให้มีความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของ จริยธรรม

๓. ด้านหลักความโปร่งใส ได้แก่ ควรส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงและชัดเจน ควรส่งเสริมเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ต่อสาธารณชนถูกต้อง

๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

๕. ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ได้แก่ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ควรรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ

๖. ด้านหลักความคุ้มค่า ได้แก่ จัดโครงการรณรงค์ช่วยกันประหยัดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ การใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯให้ทราบทั่วถึง

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ เปิดโอกาสให้บุคลากรในเทศบาลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี" ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากรมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคมและให้บริหารต่างๆด้วยความจริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นไปตามระเบียบ โดยการปกครอง บุคลากรมีการกำหนดมาตรฐานอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารให้ความสำคัญ

ในการบริหารซึ่งเน้นให้บุคลากรเคารพกฎระเบียบของเทศบาล การบริหารตามหลักนิติธรรมนี้เป็นแนวทางให้บุคลากรของเทศบาลในส่วนต่าง ๆ นำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นภายในเทศบาล ทุกคนยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจริณ จิรสุโก (เมืองประเท็บ) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี" ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากรมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบของกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม การจัดสรรงบประมาณไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคมและให้บริการต่างๆด้วยความจริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ถึงแม้ว่าด้านนี้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ก็มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีมาตรฐาน คุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง การให้บริการต่างๆของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของชุมชน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความกล้าหาญ พร้อมทั้งจะยอมรับผลจากการกระทำของตน จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่

บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เป็นไปตามระเบียบ โดยการปกครอง บุคลากรมีการกำหนดมาตรฐานอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารซึ่งเน้นให้บุคลากรเคารพกฎระเบียบของเทศบาล การบริหารตามหลักนิติธรรมนี้เป็นแนวทางให้บุคลากรของเทศบาลในส่วนต่าง ๆ นำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นภายในเทศบาล ทุกคนยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจริณ จิรสุม (เมืองประทับ) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากรมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบของกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม การจัดสรรงบประมาณไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคมและให้บริการต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ ที่ว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การให้บริการแก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามการเอาใจใส่การดูแลผู้มารับบริการถือเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชนถือได้ว่าเทศบาลปฏิบัติในข้อนี้ได้ดี จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ ชูวงศ์ ฉายะบุตร ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้นๆ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเอง เพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

๒. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยงานปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

๔. เพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่น เป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ที่ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนเล็งเห็นถึงความตั้งใจและเอาใจใส่ในการบริการของพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เอาใจจริงเอาใจทำงานด้วยความถูกต้องรวดเร็วและทันต่อเวลา เทศบาลมีมีนโยบายรณรงค์ให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนโดยยึดถือหลักนิติธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายจึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ พิเศษฐ์ วงศ์เกียรติขจร ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่าเป็นแนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหาร การพัฒนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคโลกาภิวัตน์ ว่าเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับรากหญ้า มีบทบาทที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันนี้

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มาติดต่อประสานงานในเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยนมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรม/จริยธรรม มีจิตสำนึก ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ที่ว่าปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการช่วยเหลือประชาชนด้วยความเต็มใจและมีความกระตือรือร้นในการมาปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา ทักทายและพูดจากับผู้มารับบริการด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังมีมนุษยสัมพันธ์ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม มีความสุภาพอ่อนโยนมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ สถาบันราชประชาสมาสัย กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง ขบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นในสถาบันฯ เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคน งานที่ได้รับคำสั่งให้ทำ หรืองานที่ร่วมกันทำจะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม ในหลายแง่มุม เช่น เมตตาธรรม คือความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขจริยธรรม ทำอะไรให้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน กตัญญูกตเวทิตา การรู้จักบุญคุณและคิดจะตอบแทน หิริโอตตัปปะ การรู้จักละอาย และเกรงกลัวต่อบาปกรรมไม่ดี โดยการมีคุณธรรมจะช่วยยกคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ที่ว่า ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม คือยึดหลักความถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ อีระพล อรุณะกลีกร ได้ให้ความหมายของหลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงาน/การจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปผลเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะ เปิดโอกาสให้ประชาชน ติดตามตรวจสอบแผนงาน โครงการต่างๆ และการใช้งบประมาณได้ ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง กระบวนการทำงานของเทศบาลมีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอ บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ที่ว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่มีการจัดงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผย และเป็นธรรม มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะทำงานทุกอย่างโดยยึดหลักความถูกต้อง และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธาน

องคมนตรีและรัฐบุรุษ กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่องจริยธรรมของการบริหารภาครัฐ กล่าวถึงความโปร่งใส เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและเป็นจริยธรรมของการบริหารเช่นเดียวกัน ปัจจุบันมีการเรียกร้องหาความโปร่งใสมาก เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบ การบริหารภาครัฐได้เรามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร บัญญัติให้รัฐเปิดเผยข้อมูลอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน การหลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูลถือได้ว่าขัดจริยธรรม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ ที่ว่า กระบวนการทำงานของเทศบาลเปิดเผยและตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบ มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า กระบวนการทำงานของเทศบาล มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมีความเหมาะสม ถือได้ว่าเป็นอีกบทบาทหนึ่งของผู้ให้บริการที่พึงกระทำและจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ให้ความสำคัญกับข้อนี้จึงทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี กล่าวว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปเป็นแนวทางการปฏิรูปการบริหารการปกครองของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ เป็นการส่งสัญญาณว่าประเทศไทยมีการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และอธิบายองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ข้อความโปร่งใส (Transparency) เป็นการพิจารณาที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย กระบวนการทำงาน กฎกติกา และความตั้งใจจริงในการบริหารงานของหน่วยงาน ต่อสาธารณชน มีความอิสระในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งทางเศรษฐกิจ การค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่เผยแพร่ต้องมีความทันสมัย

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากรมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน คือ ยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและให้บริหารงานต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ ที่ว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ข้อนี้ถือได้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นโยบาย แผนงานและงบประมาณ โดยการเข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการเข้าร่วมในระดับของการรับรู้ การเข้าถึงการปฏิบัติงานเป็นผู้สังเกตการณ์ ถือได้ว่าเทศบาลสามารถทำข้อนี้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ เขาวนะ ไตรมาศ ได้มีการกำหนดหลักการพิจารณาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วม หลักการที่ควรพิจารณา คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นโยบาย แผนงานและงบประมาณ โดยการเข้าร่วมในมิติของข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการรับรู้ การเข้าถึงการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ โดยการเข้าร่วมในมิติของการตกลงใจ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการกระทำหรือการปฏิบัติการ การเข้าถึงการกำกับควบคุมผลกระทบ มาตรฐาน เป้าหมาย และผลกระทบ โดยการเข้าร่วมในมิติของการคาดหวังผลซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ถือได้ว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับเรื่องความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของผู้มารับบริการไม่เลือกที่รักมักที่ชังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ เขาวนะ ไตรมาศ ได้มีการกำหนดหลักการพิจารณาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วม หลักการที่ควรพิจารณา คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นโยบาย แผนงานและงบประมาณ โดยการเข้าร่วมในมิติของข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการรับรู้ การเข้าถึงการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ โดยการเข้าร่วมในมิติของการตกลงใจ ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการกระทำหรือการปฏิบัติการ การเข้าถึงการกำกับควบคุมผลกระทบ มาตรฐาน เป้าหมาย และผลกระทบ โดยการเข้าร่วมในมิติของการคาดหวังผล ซึ่งเป็นเนื้อหาของการเข้าร่วมในระดับของการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ถึงแม้ว่าด้านนี้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ก็มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของ

เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีมาตรฐานคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง การให้บริการต่างๆของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของชุมชน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความกล้าหาญ พร้อมทั้งจะยอมรับผลจากการกระทำของตน จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอ บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ ที่ว่ารับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ ชีระพล อรุณะกลีกร ได้ให้ความหมายของหลักความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ที่ว่า มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่เทศบาลตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างมีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ ชีระพล อรุณะกลีกร ได้ให้ความหมายของหลักความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มาติดต่อประสานงานในนครนครศรีธรรมราช มีความพึงพอใจต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของนครนครศรีธรรมราช บุคลากรมีการณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง

จำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมในชุมชน สำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้
 ทรัพยากรปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอผลการจัดสรรทรัพยากรปฏิบัติงานของเทศบาลสร้างความพึง
 พอใจให้กับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจริณ จิรสุโก (เมืองประทับ) ได้วิจัยเรื่อง
 “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า
 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๖ ด้าน บุคลากร
 มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่
 ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาที่ในการบริหารก็
 คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละ
 ส่วนของเทศบาล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและยังมีบางส่วนเห็น
 แก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานบางครั้งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม การจัดสรร
 งบประมาณไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปใน
 ทิศทางเดียวกัน คือ ยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม เทศบาลควรสร้าง
 ทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรและข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้าง
 ความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและให้บริหารต่าง ๆ ด้วยความ
 จริงใจ การให้บริการให้มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ ที่ว่าได้ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ชำรุดเพื่อให้ใช้งาน
 ได้ มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานและกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปร
 ายงานอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ มีความถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถตรวจสอบ
 ได้ นโยบายการบริหารงานมีความชัดเจนไม่ซับซ้อนมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้
 ทรัพยากรในปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ อีระพล อรุณะกสิกร ได้
 ให้ความหมายของหลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์
 สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและ
 บริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ ที่ว่า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์
 สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า การธรรงค์ช่วยกัน
 ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งบทบาทที่
 ผู้บริหารเทศบาลจำเป็นต้องกระทำ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าของทรัพยากร
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวคิดของ อีระพล อรุณะกสิกร ได้
 ให้ความหมายของหลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์
 สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและ

บริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์และยั่งยืน

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ดังนี้

๑. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า อาจเป็นเพราะว่าระบบระเบียบการบริหารจัดการภายในเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีการจัดการที่ดีอยู่แล้ว ทำให้ผู้ที่มาติดต่อประสานงานไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนทั้งเพศหญิงและชายไม่แตกต่างกัน “ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศอาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

๒. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า แม้ว่าช่วงอายุและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนเราจะมีผลต่อการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการย่อมมีระบบระเบียบขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนอยู่แล้วดังนั้นช่วงอายุที่แตกต่างย่อมไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ พระปลัดอำนาจ ปญญาโร (ผลจันทร์) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/ต่อเดือน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนครั้งที่เข้าใช้บริการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครราชสีมา แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครราชสีมา โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ถึงแม้ว่าระดับการศึกษาจะมีผลต่อการตัดสินใจต่อความคิดเห็นของเราแต่เนื่องด้วยบทบาทการบริหารจัดการภายในเทศบาลนครนครราชสีมา มีการจัดการที่ดีอยู่แล้ว มีความชัดเจนทำให้ผู้ที่พบเห็นมีความพึงพอใจต่อการทำงานจึงทำให้สมมติฐานข้อนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดอำนาจ ปญญาโร(ผลจันทร์) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/ต่อเดือน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนครั้งที่เข้าใช้บริการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ด้วยสภาพของสังคมไทยส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นสังคมชนบทหรือสังคมเมืองล้วนใช้บรรทัดฐานทางสังคมเดียวกันที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ คือยึดฐานการปฏิบัติตามแนวทางวัฒนธรรมไทยแบบชาวพุทธดำเนินชีวิตแบบวิถีพุทธและทุกอาชีพก็จำเป็นต้องการประสานงานกับหน่วยงานราชการ และเจ้าหน้าที่ทุกคนก็ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนชั้นทุกอาชีพโดยไม่เลือกปฏิบัติ จึงทำให้อาชีพที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

๕. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นไปตามระเบียบของราชการ มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ทุกคนให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะคนที่มาใช้บริการจะมีฐานะอย่างไรจึงทำให้ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ผลการวิจัย

พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารมีความรับผิดชอบมีจิตสำนึกในการทำงานคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด ควรส่งเสริมให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด และการปกครองควรยึดตามกรอบระเบียบของเทศบาลและมีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด ควรจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้อง และให้มีความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของจริยธรรม

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไป อีกให้ถึงที่สุด ควรส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงและ ควรส่งเสริมเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ต่อสาธารณชนถูกต้อง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไป อีกให้ถึงที่สุด ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ และร่วมประเมินผลงาน

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความรับผิดชอบ โดย รวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด ควรกำหนดผู้รับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่องและควรรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ควรรักษาและพัฒนาต่อไป อีกให้ถึงที่สุด ควรจัดโครงการรณรงค์ช่วยกันประหยัดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน และควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ การใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯให้ทราบทั่วถึง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ยังมีประเด็นที่น่าศึกษาอีกหลายประเด็น และงานวิจัยนี้ไม่อาจนำมาศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เช่น

๑. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๒. ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักความคุ้มค่าของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

๓. ควรศึกษาบทบาทของวัดกับการบริหารงานตามตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

๑. หนังสือทั่วไป

- กิตติมา ปรีดีติลภ. (๒๕๓๙). ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธารนิเวศการพิมพ์.
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (๒๕๕๑). การแสวงหาแนวทางการบริหารภายใต้กระบวนทัศน์วิถีพุทธ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ทวีวัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ. (๒๕๕๙). สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณินันต์ และสุบรรณ จันทบุตร. (๒๕๕๕). ความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- จันทราณี สงวนนาม. (๒๕๓๖). เอกสารประกอบการสอนบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. กรุงเทพมหานคร : มปท.
- จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. (๒๕๕๕). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (๒๕๕๑). Good Governance กับการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร.
- ชาญชัย อาจิณสมาจาร. (๒๕๕๐). ศัพท์การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชุตีระ ระบอบ และคณะ. (๒๕๕๒). ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชูชัย ศุภวงศ์ และยุวดี คาดการณ์ไกล. (๒๕๒๔). องค์การบริหารส่วนตำบลในแนวทางประชาคม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (๒๕๕๑). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (๒๕๕๘). การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : น้ำฝนการพิมพ์.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (๒๕๕๗). การนำระบบบริหารธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร มุ่งผลสัมฤทธิ์กับการบูรณาการการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางพิสัยสามารถของคนในองค์การ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เด่น ชะเนติย์. (๒๕๓๓). การบริหารงานบุคคล. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ์. (๒๕๓๕). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. (๒๕๔๗). ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. (๒๕๔๑). ปฏิรูประบบราชการเพื่อความอยู่รอด. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการสำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (๒๕๓๔). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : อักษรปริทรรศน์.
- ธีรยุทธ บุญมี. (๒๕๔๑). ธรรมนูญแห่งชาตินิติศาสตร์กฎหมายแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สายธาร.
- ธนจรส พุนสีห์. (๒๕๔๑). การจัดการองค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- ธนศวรรค์ เจริญเมือง. (๒๕๔๒). ๑๐๐ ปีการปกครองท้องถิ่นไทย ๒๔๔๐ - ๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (๒๕๓๗). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- นฤมล หัทธงษ์. (๒๕๔๑). แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วย “ธรรมนูญแห่งชาติ” ในการจัดการปกครอง (Governance). กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (๒๕๔๖). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บรรจบ เนียมมณี. (๒๕๒๓). หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญศรี พานะจิตต์. (๒๕๔๕). ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสวนแก้ว อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (๒๕๔๔). ตัวชี้วัดธรรมมาภิบาล. สถาบันพระปกเกล้า : ศุภสภาลาดพร้าว.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (๒๕๔๒). การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน.
- ประพันธ์ สุริหาร. (๒๕๔๗). ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร. ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประถม แสงสว่าง. (๒๕๒๕). การบริหารการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.
- ประเสริฐ แย้มกลิ่นฟ้า และคณะ. (๒๕๔๔). สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. (๒๕๓๙). สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.

- ประมวล รุจนเสรี. (๒๕๔๑). Good Governance การบริหารที่ดีในนายอำเภอในฝัน. กรุงเทพมหานคร, ม.ท.ป.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล. (๒๕๔๙). ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- ปิ่น มุทุกันต์. (๒๕๑๔). แนวสอนธรรมะ ตามหลักสูตรนิกธรรมตรี. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (๒๕๓๘). ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (๒๕๔๐). เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องการปกครองคณะสงฆ์และการพระศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๓๔). การศึกษาที่สากลบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๔๙). พุทธวิธีในการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๓๘). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี. (๒๕๕๐). คนสำราญงานสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน.
- พระมหาสมทรง สิรินธโร และคณะ. (๒๕๒๕). บทบาทของวัดและพระสงฆ์ไทยในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเกล็ดไทย จำกัด.
- พระเมธีธรรมมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๓๙). การปกครองคณะสงฆ์ไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (๒๕๔๕). ธรรมบุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๔๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร.ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๔๙). พุทธวิธีในการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๓๙). คุณธรรมสำหรับนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคโล). (๒๕๔๘). หลักธรรมาภิบาลและประมุขศิลป์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ชัยมงคลพริ้นติ้ง.
- พิทยา บวรวัฒนา. (๒๕๔๖). การบริหารเชิงบูรณาการ. นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. (๒๕๔๒). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏนครปฐม.

- พะยอม วงศ์สารศรี. (๒๕๔๒). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์.
- พิทยา บวรวัฒนา. (๒๕๔๖). การบริหารเชิงบูรณาการ. นนทบุรี: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (๒๕๓๙). แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหาร การพัฒนา องค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (๒๕๔๗). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร : เข้าส์
ออฟเตอร์มิสท์.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. (๒๕๑๖). สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. (กรุงเทพมหานคร: แพร์พิทยาการ
พิมพ์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (๒๕๔๒). ความรู้คู่คุณธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- มัลลิกา ต้นสอน. (๒๕๔๔). การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: เอกซเปอร์เน็ท จำกัด.,
- ยุทธ ไกยวรรณ. (๒๕๔๕). การบริหารการผลิต. พิมพ์ครั้งที่๒. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- รุ่ง แก้วแดง. (๒๕๔๖). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (๒๕๔๕). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา
อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพมหานคร: โพร้เพช.
- วีระ อัมพันสุข.(๒๕๒๖) พุทธธรรมกับการบริหารบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :เอราวัณ
การพิมพ์.
- วรภัทร โตรนเกษม. การสร้าง Good governance ในองค์กร. กสท. ตุลาคม ๒๕๔๒.อ้างในสถาบัน
พระปกเกล้า. ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.
- สถาบันราชประชาสมาสัย. (๒๕๔๙). ธรรมภิบาลบัณฑิตสาสุข. กรุงเทพมหานคร : กระทรวง
สาธารณสุข.
- สมาน รังสิโยภักดิ์. (๒๕๓๗). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สิริภพ เหล่าลาภะ. (๒๕๔๕). พุทธศาสตร์การเมือง. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และ สมาน รังสิโยภักดิ์. (๒๕๓๖). หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร:
สวัสดิการสำนักพิมพ์ ก.พ.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (๒๕๔๑). คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สนธยา พลศรี. (๒๕๔๕). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน
สโตร์.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภักดิ์. (๒๕๓๖). หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ ก.พ.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (๒๕๔๓). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (๒๕๔๕). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (๒๕๔๔). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (๒๕๑๔). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไพบูลย์ สารานุกฤติ.
- สมพร เทพสิทธิธา. (๒๕๔๒). คุณธรรมและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สัมพันธ์ ภูไพบูลย์. (๒๕๔๒). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : พัทธอักษร.
- สุพิน เกชาคุปต์. (๒๕๔๔). การจัดการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุปรียา กมลาศน์ พลอากาศโท หม่อมหลวง. (๒๕๔๕). กลยุทธ์การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุภัตรา สุภาพ. (๒๕๔๕). มนุษย์กับสังคม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

๒. บทความวารสาร

- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๕๐). “พระพุทธศาสนากับธรรมาภิบาล”. พุทธจักร. ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๘.
- ไพโรจน์ พรหมสาสน์. (๒๕๔๑). “การบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ”. พัฒนาชุมชน. (กรกฎาคม).

๓. วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย

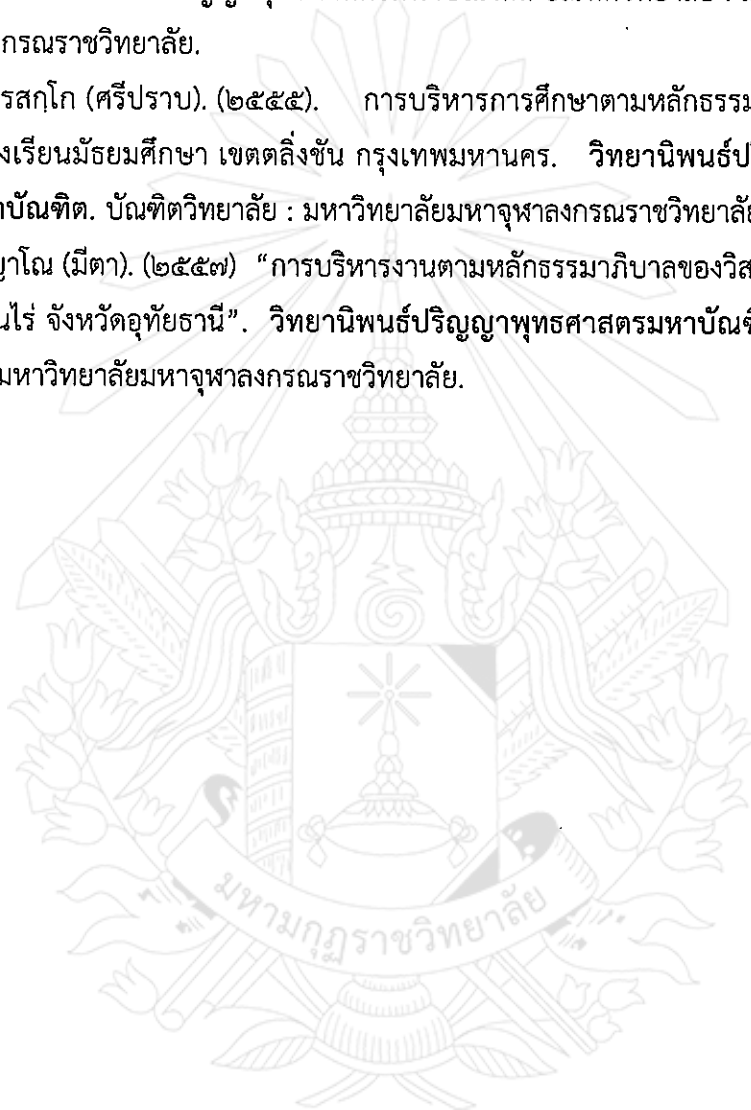
- นพพล ทรัพย์คง. (๒๕๕๕). “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปรเมศวร์ ปญญาชิโร (แจ่มแจ้ง). (๒๕๕๓). “ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระปลัดอำนาจ ปณฺญาธโร (ผลจันทร์). (๒๕๕๗). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเสกา จังหวัดบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

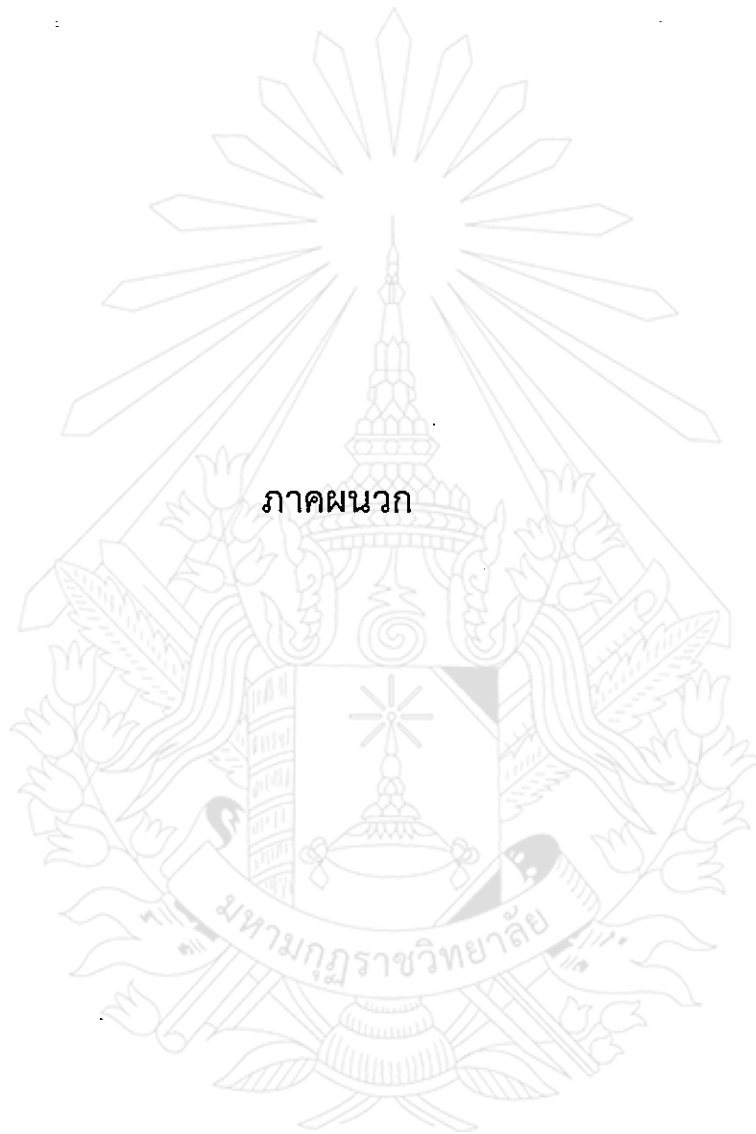
พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). (๒๕๕๕). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาจีระศักดิ์ จิรสกุโก (ศรีปราบ). (๒๕๕๕). การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการไสว ผลญาโณ (มีตา). (๒๕๕๗) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจชุมชนอำเภอ บ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาคผนวก

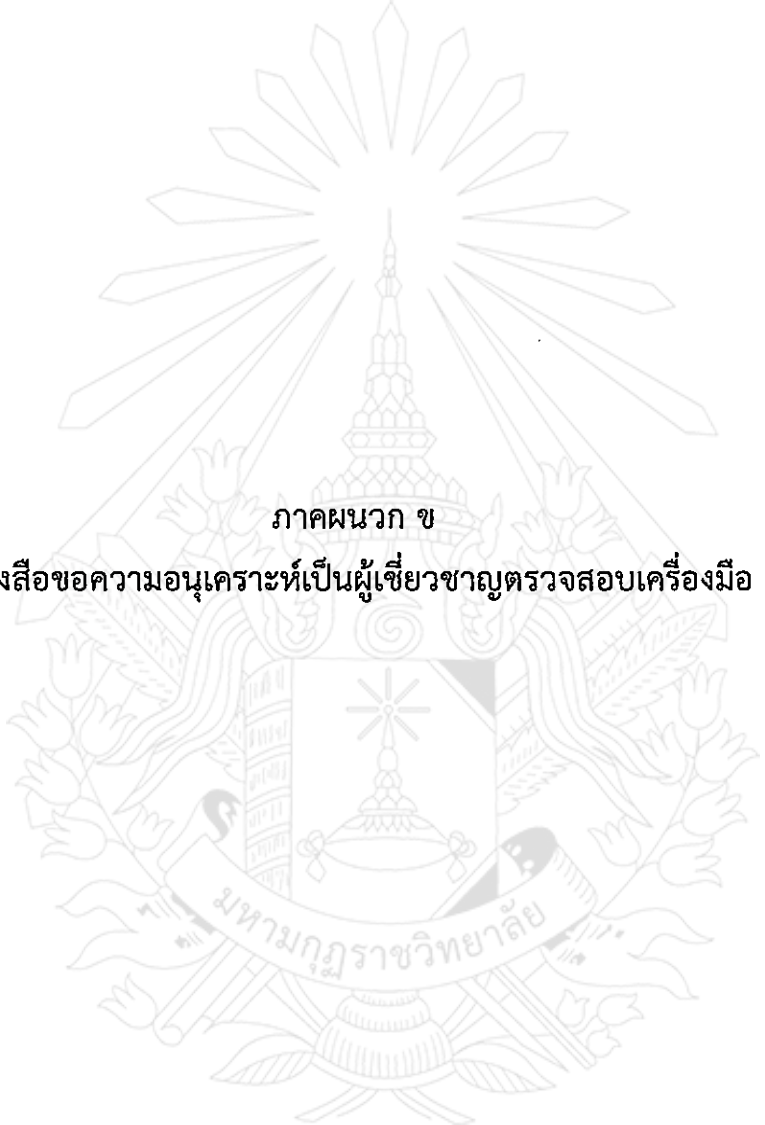
มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๔๔, ๐๘-๖๒๗๙-๓๓๙๙

๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สุภาพ เต็มรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางโฉมศรี สุขคง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการวิจัย
เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช (The People's Opinion Towards Work Administration According to
Good Governance of Nakhon Si Thammarat Municipality, Nakhon Si Thammarat) โดยมี รศ.ดร.
กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสาร
นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ
เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภีรัต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๔-๔, ๐-๘๖๒๗-๙๓๓๙-๔

- ๐๗๓๖๖๖
- ๐๗๓๖๖๖๖๖
D. ๐๗๓๖๖๖
1/3/๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช โทร. ๑๐๑๐.๑๐๑๑

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๗๓ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สุปรีชา ชำนาญภูมิพร

ด้วย นางโฉมศรี สุขคง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช กำลังดำเนินการวิจัย
เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลนครศรีธรรมราช (The People's Opinion Towards Work Administration According to
Good Governance of Nakhon Si Thammarat Municipality, Nakhon Si Thammarat) โดยมี รศ.ดร.
กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสาร
นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ
เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา ต่อไป

(พระครูศรีธรรมมาภีรต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกกราช

อ. น. ส. ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๗๓

ดร.ศ. น. ส. ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๗๓
1/3/59

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๗๑

เทศบาลนครนครศรีธรรมราช
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 15843/59
 วิทยาเขตศรีธรรมราช ๒
 รับเลขที่ ๒
 ก.ศ. 2559 10.59
 หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรือ อำเภอพระพรหม
 จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
 โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๔๔, ๐๘-๖๒๗๙-๓๓๙๙

๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
 เจริญพร ผศ.เชาวน์วัศ เสนพงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
	๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางโฉมศรี สุขคง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย
 เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลนครนครศรีธรรมราช (The People's Opinion Towards Work Administration According to
 Good Governance of Nakhon Si Thammarat Municipality, Nakhon Si Thammarat) โดยมี รศ.ดร.
 กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสาร
 นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

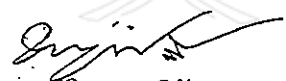
ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ
 เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น
 ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออุทิศมาขอคุณ มา ณ
 โอกาสนี้

อธิบดี นายกเทศมนตรี
 - เพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

- ๑๖/๑๒/๕๙
 ๑๖/๑๒/๕๙
 ๑๖/๑๒/๕๙

 (พระครูศรีธรรมภาณี, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมราช
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายวิชัยศักดิ์ โสยเกตุ)

บัณฑิตวิทยาลัย เทศบาล ปฏิบัติราชการแทน
 โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๕๕, ๐-๘๖๒๗-๙๓๓๙-๔

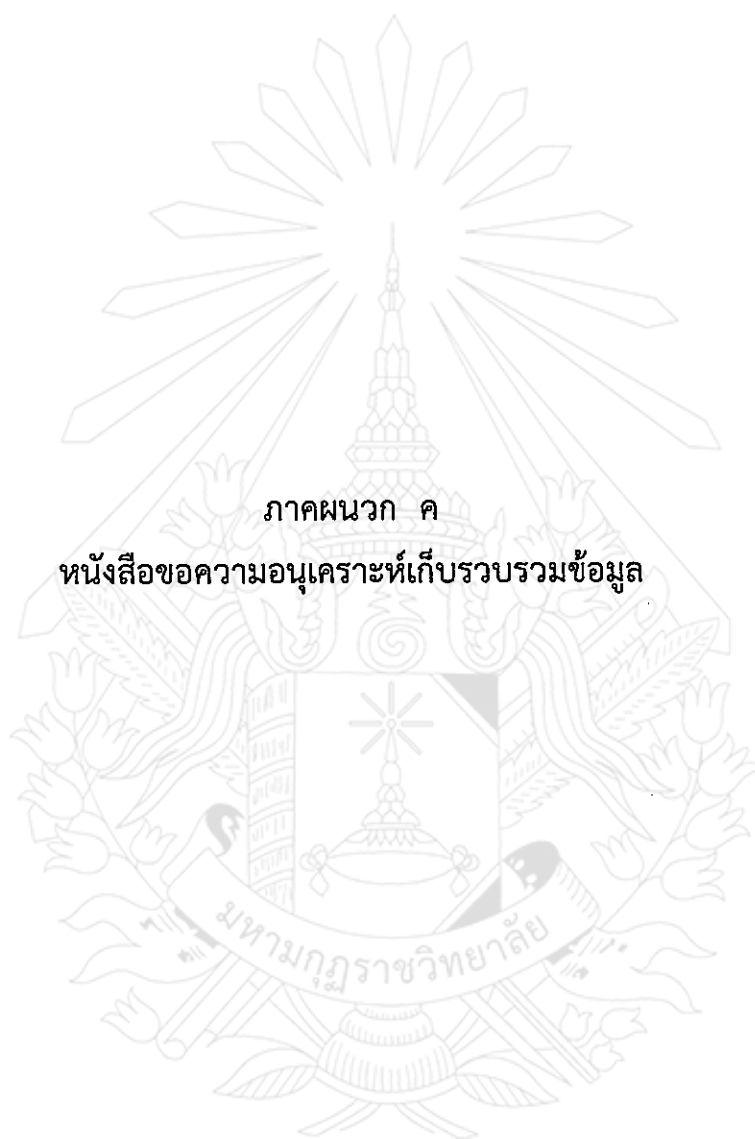
๒๑ ก.ศ. ๒๕๕๙

อนุเคราะห์ตามสนอง

 (ผศ.เชาวน์วัศ เสนพงศ์)

นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช

๒๑ ก.ศ. ๒๕๕๙

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เทศบาลนครศรีธรรมราช
 รับเลขที่ 15839/59
 วันที่ 9 ก.ค. 2559 เวลา 10.59

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมราช
 หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
 จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
 โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๔๔, ๐๘-๖๒๗๙-๓๓๙๔

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๐๒๔

๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกเทศมนตรีนครศรีธรรมราช
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ..... ชุด

ด้วย นางโฉมศรี สุขคง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช กำลังดำเนินการทำวิจัย
 เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลนครนครศรีธรรมราช (The People's Opinion Towards Work Administration According to
 Good Governance of Nakhon Si Thammarat Municipality, Nakhon Si Thammarat) โดยมี รศ.ดร.
 กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

อนึ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมาอย่างท่านได้อนุเคราะห์ให้ นางโฉมศรี สุขคง
 ได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน และแจกแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ของท่าน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ใน
 การทำวิจัยต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ
 โอกาสนี้

เรียน นายกเทศมนตรี

- เพื่อโปรดทราบ

- กรุณาขอเอกสารใบแจ้งโฉมศรี

ส่งกลับ เขตศึกษาปริญญาโท บุคคลากร

ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีธรรมราช

และแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนใน

เขตศึกษา

บัณฑิตศึกษา

ขอเจริญพร

(Signature)

(พระครูสิริธรรมภริวัต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๔-๔, ๐-๘๖๒๗-๙๓๓๙-๔

(นายวิชัยศักดิ์ ไชยมงคล)

รองปลัดเทศบาล ปฏิบัติราชการแทน
 เทศบาล

๒๕๕๙

อนุเคราะห์ตามเสนอ

(Signature)

(ผศ.เชาวน์วัศ เสนพงศ์)

นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช

๒๕๕๙

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และคำ IOC

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการวิจัยเพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาในความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ขอขอบคุณ

โฉมศรี สุขคง

นักศึกษาปริญญาโทรัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

๑. เพศ

๑. ชาย

๒. หญิง

๒. อายุ

๑. ๑๘- ๓๐ ปี

๒. ๓๑-๔๕ ปี

๓. ๔๖-๖๐ ปี

๔. ๖๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

๑. ประถมศึกษา

๒. มัธยมศึกษา/เทียบเท่า

๓. อนุปริญญา/ปวส .

๔.ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

๔. อาชีพ

๑. อาชีพเกษตรกร

๒. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

๓. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

๔. อาชีพรับจ้างทั่วไป

๕. รายได้ต่อเดือน

๑. ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาท

๒. ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท

๓. ๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐บาท

๔. ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักนิติธรรม						
๑.	ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ เพียงใด					
๒.	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน เพียงใด					
๓.	การบริหารงานมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ เพียงใด					
๔.	มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพียงใด					
๕.	การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพียงใด					
ด้านหลักคุณธรรม						
๖.	ผู้บริหารและพนักงานมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรมเพียงใด					
๗.	บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ เพียงใด					
๘.	บุคลากร มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม เพียงใด					
๙.	บุคลากร ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม เพียงใด					
๑๐.	บุคลากร บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม เพียงใด					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักความโปร่งใส						
๑๑.	มีการประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เพียงใด					
๑๒.	การบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพียงใด					
๑๓.	กระบวนการทำงานของเทศบาลเปิดเผยและตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบ เพียงใด					
๑๔.	เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เพียงใด					
๑๕.	ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เพียงใด					
ด้านหลักการมีส่วนร่วม						
๑๖.	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน เพียงใด					
๑๗.	เทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน เพียงใด					
๑๘.	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา เพียงใด					
๑๙.	เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เพียงใด					
๒๐.	เทศบาลมีการแต่งตั้งตัวแทนประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง เพียงใด					
ด้านหลักความรับผิดชอบ						
๒๑.	มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม เพียงใด					
๒๒.	เทศบาลนำโครงการกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการประชาคมไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาล เพียงใด					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๓.	มีการให้บริการต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของประชาชน เพียงใด					
๒๔.	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน เพียงใด					
๒๕.	รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ เพียงใด					
ด้านหลักความคุ้มค่า						
๒๖.	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน เพียงใด					
๒๗.	ประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละโครงการของเทศบาลนครฯ มีประสิทธิภาพคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด					
๒๘.	การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ เพียงใด					
๒๙.	เทศบาลนครฯ ได้ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ชำรุดเพื่อให้ใช้งานได้ เพียงใด					
๓๐.	เทศบาลนครฯ ได้มีการจัดการ ดูแล เครื่องมือเครื่องใช้ อย่างเหมาะสมเพียงใด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

โปรดเขียนแนวทางส่งเสริมลงในช่องว่างที่เว้นไว้

แนวทางส่งเสริม
๑. ด้านหลักนิติธรรม ....
๒. ด้านหลักคุณธรรม ....
๓. ด้านหลักความโปร่งใส ....
๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ....
๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ ....
๖. ด้านหลักความคุ้มค่า ....

แบบตรวจสอบความสอดคล้อง
 คุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
 (IOC : Index of item objective congruence)

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง กรณำทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

ระดับความสอดคล้อง

+ ๑	หมายถึง	แน่ใจว่าสอดคล้อง
๐	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
- ๑	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ขอขอบคุณ

โฉมศรี สุขคง

นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัย

การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(IOC : Index of item objective congruence)

จากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๓ ท่าน

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถามให้			การแปลผล
		คะแนน			
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๑.	ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความ เสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒.	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๓.	การบริหารงานมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๔.	มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๕.	การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๖.	ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารและพนักงานมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๗.	บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ดี สุภาพอ่อนโยน และมี ไมตรีจิตพร้อมให้บริการ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๘.	บุคลากร มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและ จริยธรรม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๙.	บุคลากร ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถามให้			การแปลผล
		คะแนน			
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๑๐.	บุคลากร บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๑.	ด้านหลักความโปร่งใส มีการประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่างๆ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๒.	การบริหารงานกิจกรรมต่างๆมีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๓.	กระบวนการทำงานของเทศบาลเปิดเผยและตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๔.	เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๕.	ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๖.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๗.	เทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๘.	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๑๙.	เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๐.	เทศบาลมีการแต่งตั้งตัวแทนประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถามให้ คะแนน			การแปลผล
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๒๑.	ด้านหลักความรับผิดชอบ มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๒.	เทศบาลนำโครงการกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการ ประชาคมไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาประจำปีของ เทศบาล เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๓.	มีการให้บริการต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบต่อ ความต้องการของประชาชน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๔.	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของ องค์กรอย่างชัดเจน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๕.	รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสีย โดยตรงเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๖.	ด้านหลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๗.	ประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละ โครงการของเทศบาลนครฯ มีประสิทธิภาพคุ้มค่า มากน้อยเพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๘.	การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและ ความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๒๙.	เทศบาลนครฯ ได้ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ ชำรุดเพื่อให้ใช้งานได้ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง
๓๐.	เทศบาลนครฯ ได้มีการจัดการ ดูแล เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เหมาะสม เพียงใด	+๑	+๑	+๑	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ
ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครีชชีและมอร์แกน

ตารางที่ 6-2 ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครือข่ายและมอร์แกน

จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : นางโฉมศรี สุขคง (บุญราศรี)
- วัน เดือน ปีเกิด : ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๗
- สถานที่เกิด : อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๘๒ ม.๒ ตำบลท่าดี อำเภอลานสกา
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๓๐
- การศึกษา : ระดับปริญญาตรี บข.บ (สาขาวิชาการบัญชี)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพมหานคร
- ประสบการณ์การทำงาน
- พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๕ : เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน กรมสรรพากร
- ปัจจุบัน : เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

